

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อน กรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

เอกสารการนิเทศลำดับที่ ๓๑/๒๕๖๒

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน อีกทั้งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใต้การดูแลรับผิดชอบในเขตพื้นที่การศึกษาให้จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันในระดับชาติ นอกจากนี้จะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน มีความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเพื่อให้การจัดการศึกษาภายในท้องถิ่นบรรลุผลดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ จึงได้ดำเนินการจัดทำเอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในเรื่องเกี่ยวกับชุมชน ท้องถิ่นต่อไป

ในโอกาสนี้ขอขอบคุณ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทุกคนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนให้การนำกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงขอเป็นกำลังใจให้กับทุกท่านในการดำเนินงานครั้งนี้ให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

(นายสุชาติ ศศิภัทรกุล)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ตอนที่ ๑ บทนำ	๔
แนวทางการดำเนินงานจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	๖
๑. การดำเนินงานของส่วนกลาง	
๒. การดำเนินงานระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒	
๓. การดำเนินงานของสถานศึกษา	
องค์ประกอบสำคัญของกรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น	๙
ตอนที่ ๒ นโยบาย/จุดเน้น/เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในท้องถิ่น	๑๒
ตอนที่ ๓ การประเมินคุณภาพสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	๑๖
ตอนที่ ๔ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	๒๔
- ขอบเขตสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	
- ตัวอย่าง กรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่น	
แนวการนำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ	๒๗
ภาคผนวก	๔๗
ตัวอย่างการจัดทำแนวทางการดำเนินการกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	๕๑

ตอนที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษา ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้จะช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้น ในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการวางแผนดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

จุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ การบริหารจัดการหลักสูตรในยุคปัจจุบันซึ่งมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง ครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคล หลายฝ่ายในท้องถิ่น และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด การกำหนดกรอบหลักสูตรท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน เห็นแนวทางในการดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการส่งเสริมและดูแลด้านคุณภาพสอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น โดยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและเกณฑ์ในการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และสามารถตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนในระดับท้องถิ่น เพื่อกำหนดกรอบทิศทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถอันเป็นพื้นฐานจำเป็นในท้องถิ่นและโลกปัจจุบัน กรอบเป้าหมาย จุดเน้นที่กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ต้องมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่นซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตน ทำให้เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่า สำนึก รักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ถิ่นฐานบ้านเกิด เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ ครอบครัวและสังคมของตนเองได้ตามควรแก่ฐานะ และเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในแง่มุมต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น อย่างชัดเจนในกระบวนการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดนั้น สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษาได้กำหนดให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ซึ่งในที่นี่หมายถึงเขตพื้นที่การศึกษา หรือ

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพป.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

หน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้จัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นนั้น ขึ้น เพื่อเป็นกรอบทิศทางให้สถานศึกษาได้นำไปประกอบการพิจารณาจัดทำหรือเพิ่มเติมในส่วนที่จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น ภายใต้บริบทของสถานศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในแนวการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหรือองค์กร หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศโดยรวม ยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด ตลอดจนแผนพัฒนาการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาควบคู่กับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณากำหนดกรอบเป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในวัยเรียนให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน เพื่อเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นในกระบวนการของการนำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ จัดทำขึ้นสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นตัวจักรสำคัญในการตอบสนองนโยบาย พระราชบัญญัติทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ. ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๗ ระบุว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิชาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา ๓๙ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ. ศ.๒๕๔๔ ข้อ ๕ ระบุว่าให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา” อยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและข้อ ๖ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

วางแผนดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงานจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ทั้งในด้านความสำคัญ ประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา เป็นต้น ตลอดจนสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้นๆ อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน มีความภาคภูมิใจ ในท้องถิ่นของตน ยินดีที่จะร่วมสืบสานพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นนั้น มีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของส่วนกลาง

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงาน ในส่วนกลาง มีภารกิจสำคัญในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นโดยกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนรักประเทศชาติ รักท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ สร้างสิ่งดีงามให้สังคม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ไปใช้จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานให้บรรลุ ตามจุดมุ่งหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

๒. การดำเนินงานระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง มีหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการร่วมกับ สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำ “กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น” ในระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้สถานศึกษานำไปจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสภาพของ สถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

➤ แนวทางการดำเนินงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๑. **ดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ** องค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วย ศึกษาธิการกร ครู ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์ หลากหลายสาขา เช่น มีความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ กลุ่มจังหวัด มีความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น ภูมิปัญญา ปัญหาชุมชน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความมุ่งมั่น และเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา มีความรู้ด้านจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ฯลฯ และได้ร่วมกันกำหนดกรอบสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่นให้เหมาะสม ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ในเขตพื้นที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง

๒. **ศึกษา/วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน** คณะกรรมการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นได้ทำการศึกษา/วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ชั้นปีของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อจะได้ทราบถึงขอบข่ายของการกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

๓. **ศึกษา/วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น** ซึ่งคณะกรรมการได้ศึกษาวิเคราะห์/สังเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น ครอบคลุมทั้งวิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด/จังหวัด ความสำคัญ ประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วิถีการดำรงชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจุดเน้นหรือข้อมูล ประเด็นที่สถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้ความสำคัญ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

๔. **กำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น** ดำเนินการใช้กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ ที่คณะกรรมการร่างหลักสูตรระดับท้องถิ่น ได้มีการจัดทำโดยผ่าน กระบวนการประชุม กำหนดเป้าหมายและจุดเน้น แผนงาน แนวทาง โครงสร้าง ประเด็นและองค์ประกอบ สำคัญของการจัดทำ เสนอผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา พิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้องสมบูรณ์ทั้งเนื้อหา โครงสร้าง และความสอดคล้องมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมทั้ง ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่นและสถานศึกษาแล้ว จึงร่วมกันกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เหมาะสม ซึ่งมีความยืดหยุ่น สถานศึกษาสามารถนำไปกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นได้ง่าย และสอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษา และประกาศให้ใช้กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒

๕. **เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น** หลังจากปรับปรุง กรอบสาระการ เรียนรู้ท้องถิ่นให้สมบูรณ์แล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นให้สถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่ได้ทราบและนำไปเป็นกรอบจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาการเรียนรู้ ท้องถิ่นของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

๖. **นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล** หลังจากสถานศึกษาได้นำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และเอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสู่การปฏิบัติ สพป.พะเยา เขต ๒ ไปจัดทำรายละเอียดของ เนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจะดำเนินการนิเทศ ติดตาม กำกับ และประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น ของสถานศึกษา รวมทั้งติดตามประเมินผลคุณภาพของผู้เรียนว่าเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ และนำ ผลการประเมินมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

๓. การดำเนินงานของสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่จะต้องนำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นและเอกสาร แนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสู่การปฏิบัติ สพป.พะเยา เขต ๒ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็น ผู้จัดทำนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรัก ความผูกพัน และ มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สถานศึกษาจึงต้องนำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมาจัดทำรายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสภาพชุมชนนั้น ๆ

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพป.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

➤ แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการ/ คณะทำงาน คณะกรรมการชุดนี้ ควรประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำศาสนา ผู้แทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน เพื่อร่วมกัน พิจารณาจัดทำสาระท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสภาพชุมชนตามกรอบหลักสูตร สาระท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ กำหนดไว้

๒. วิเคราะห์ กรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ กำหนดไว้ เพื่อจะได้ทราบถึงขอบข่ายในการกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาสาระองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ ท้องถิ่นและสถานศึกษา

๓. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) รวมทั้งศึกษาสภาพ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง บริบทสภาพ ปัญหา ความต้องการของ ท้องถิ่น ชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในพื้นที่ เป็นต้น

*****เพื่อจะได้พิจารณาว่าควรนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด ชั้นใด สอดแทรกในรายวิชาพื้นฐานใด หรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติม และควรมีเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้มากน้อย เพียงใด

๔. จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทและจุดเน้น ของสถานศึกษา ซึ่งอาจจำแนกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นรายชั้น

๕. สอดแทรกในรายวิชาพื้นฐานได้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

๖. จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมโดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดผลการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมครอบคลุม กับสาระการเรียนรู้ และลักษณะธรรมชาติของรายวิชาเพิ่มเติมนั้นๆ

๗. จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมชุมนุม

๘. รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน และหน่วยงานธุรกิจ เป็นต้นเพื่อนำข้อคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ มาปรับปรุงกรอบหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น

๙. เสนอประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบ

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพป.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

องค์ประกอบสำคัญของกรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น

๑. เป้าหมาย/จุดเน้นของเขตพื้นที่การศึกษา/ หน่วยงานระดับท้องถิ่น เป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายในเขต/ท้องถิ่น เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับชุมชน ท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาให้บรรลุผลดังกล่าว เขตพื้นที่การศึกษาอาจกำหนดเป้าหมาย/จุดเน้น ที่ต้องการให้เด่นชัดเป็นการเฉพาะ เพื่อให้สถานศึกษาได้เล็งเห็นทิศทางในการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น เช่น การพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น เป้าหมาย/จุดเน้นนั้นควรกำหนดเป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน มิควรกำหนดในสิ่งที่ก่อให้เกิดข้อจำกัดต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษา

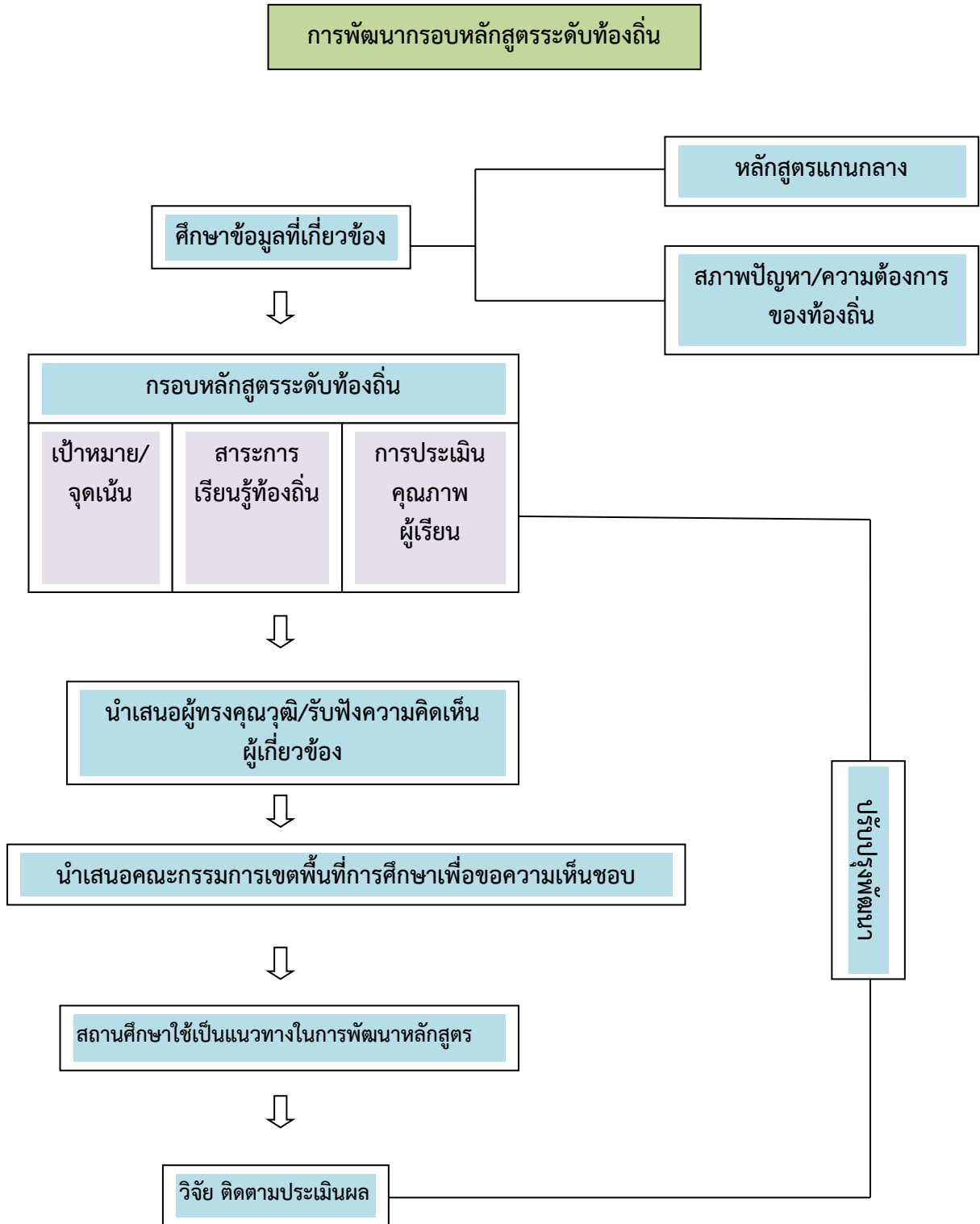
๒. สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อ/ประเด็นสำคัญที่ผู้เรียนในท้องถิ่นควรเรียนรู้หรือได้รับการปลูกฝังในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนนั้นเพื่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจ และต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การกำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นควรกำหนดในขอบเขตประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งมีคำอธิบายประกอบในแต่ละประเด็นพอสังเขป เพื่อครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เช่น ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหา และเหตุการณ์สำคัญในชุมชนและสังคมนั้นๆ รวมทั้งข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นอาจได้จากการวิเคราะห์ การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งข้อมูลจากการศึกษาสำรวจสภาพ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม/ชุมชน เพื่อนำมาสังเคราะห์จัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

การจัดทำหลักสูตรโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นนั้น สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันคือ

๑. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษาคือ **“หลักสูตรสถานศึกษา”**
๒. สิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นสามารถสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐานทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ หรือหากสถานศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญที่ต้องการจะเน้นและแยกสอนเป็นการเฉพาะ เช่น การสอนจักสาน เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็สามารถเปิดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมได้ แต่ไม่ว่าจะจะเป็นลักษณะใดก็อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาทั้งสิ้น มิใช่แยกเป็นหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นจากกัน เพราะการกระจายอำนาจให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาก็เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป

๓. กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่เขตพื้นที่การศึกษาในระดับท้องถิ่นจัดทำนั้นเป็นกรอบแนวทางกว้างๆ ที่ระบุเป้าหมาย/จุดเน้นของท้องถิ่น สาระการเรียนรู้หรือเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับท้องถิ่น และแนวทางการประเมินคุณภาพผู้เรียนในท้องถิ่น สถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเหล่านั้นในฐานะที่เป็นสมาชิกในสังคมนั้นๆ ในเอกสารกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นนำเสนอเป็นเพียงแนวทางและตัวอย่างของรายวิชาเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่น

แผนภูมิการจัดการรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

นิยามและความหมาย

“**ท้องถิ่น**” หมายถึง บริเวณสถานที่รวมทั้งสภาพแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมที่ผู้เรียนส่วนมาก มีวิถีชีวิตเกี่ยวข้อง คู่กันเคยมาตั้งแต่กำเนิด มีขอบข่ายครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภูมิภาคของท้องถิ่นนั้นๆ

“**สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น**” หมายถึง รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศรวมทั้งเนื้อหา องค์ความรู้ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจนสภาพปัญหาและสิ่งที่ควรได้รับการถ่ายทอดพัฒนาในชุมชนและสังคมนั้นๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อจะนำไปใช้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง

“**สถานศึกษา**” หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่นำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปจัดประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง

“**หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**” หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นซึ่งอาจจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

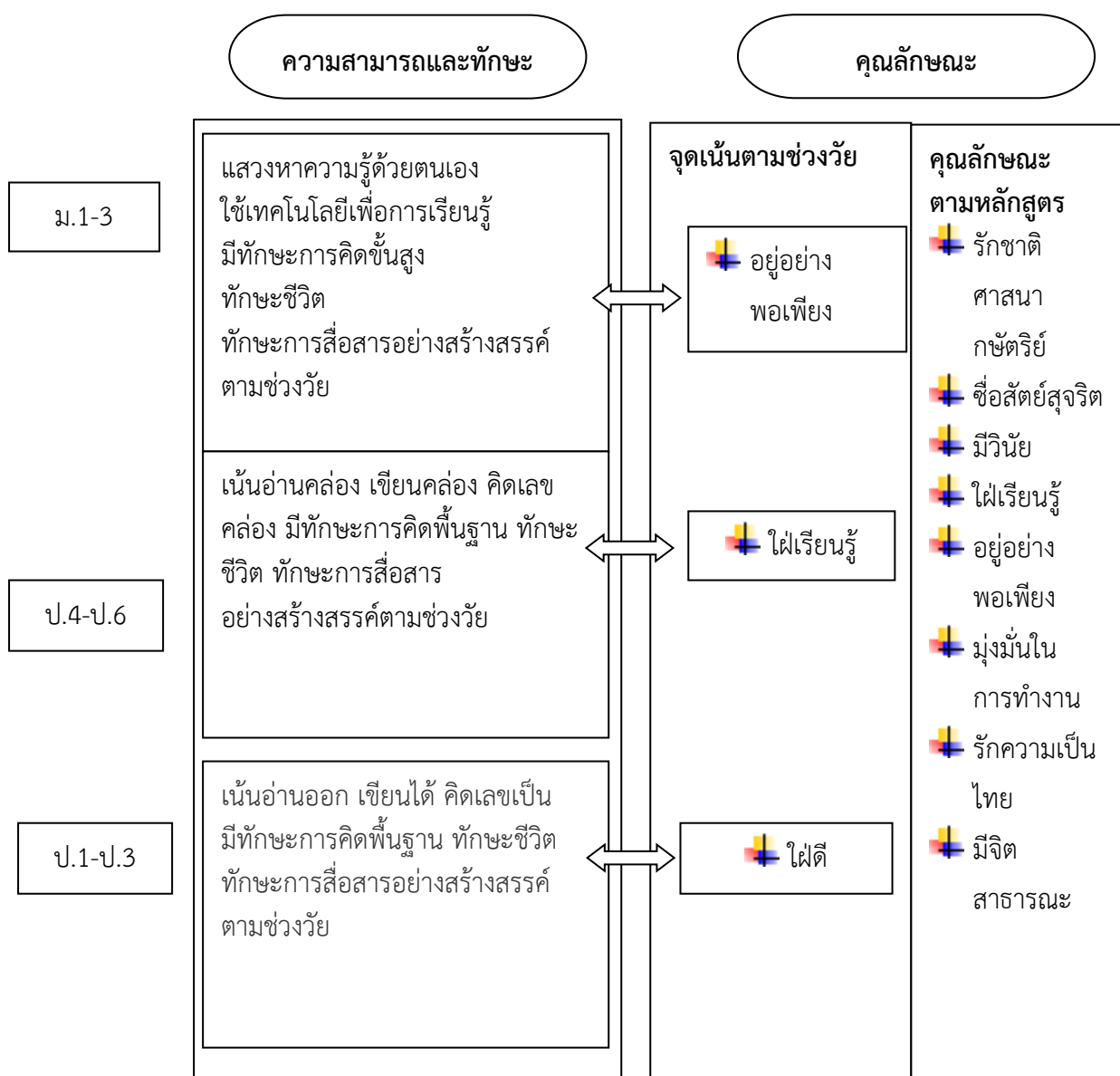
“**ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น**” หมายถึง รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศในท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุมทั้งข้อมูลด้านสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมาสภาพ เศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจนสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้นๆ

ตอนที่ ๒

นโยบาย/จุดเน้น/เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในท้องถิ่น

นโยบายจุดเน้นการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ และการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ทุกภาคส่วนร่วมกันดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล ดังนี้

ที่มาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ท้องถิ่น หมายถึง บริเวณสถานที่รวมทั้งสภาพแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมที่นักเรียนส่วนมากเกี่ยวข้องกับคุ้นเคย มีขอบข่ายครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัดและภูมิภาคของท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หมายถึง ขอบข่ายเนื้อหาการเรียนรู้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ วิเคราะห์ และกำหนดขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ตามสภาพความพร้อม ความต้องการของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตนเอง

๒. เพื่อให้เกิดความรักผูกพันกับท้องถิ่น

๓. เพื่อให้มีความภาคภูมิใจในบ้านเกิดเมืองนอน

๔. เพื่อให้สามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิตตนเอง พัฒนาอาชีพ ครอบครัว และสังคมของตนเอง

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ ควรได้เรียนรู้ในประเด็น ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การประกอบอาชีพ วิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานศึกษา บุคคลสำคัญ สภาพปัญหา เหตุการณ์สำคัญ เป็นต้น

สภาพภูมิประเทศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของแต่ละพื้นที่ ซึ่งทำให้แต่ละพื้นที่มีความสูงต่ำ แตกต่างกัน ลักษณะทางกายภาพจะมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การคมนาคม และการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวทั้งที่เกิดขึ้นเองธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ ทะเล แม่น้ำ ฯลฯ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น คลอง ถนน อาคาร สถานที่ ต่างๆ ต้นไม้ ความแปรเปลี่ยนของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้ใกล้ชิด โดยเฉพาะด้านลบ ถ้าสิ่งเหล่านี้ถูกทำลาย หรือถูกทำลาย หรือถูกกระทำให้เสื่อมสภาพลง

ประวัติความเป็นมา หมายถึง เรื่องราว หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชุมชนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันซึ่งอาจจะมีการจดบันทึกเก็บไว้ หรือเล่าเป็นเรื่องราวใดๆ กันมา หรืออาจจะเป็นประสบการณ์จากผู้อาวุโสหรือปราชญ์ชาวบ้านที่ถ่ายทอดไว้

สภาพเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ของประชากรที่ได้มาจากการประกอบอาชีพต่างๆ และมีรายจ่ายในการซื้อสินค้า และบริการเพื่อการดำรงชีวิต ตลอดจนรวมทั้งการออม และความมั่งคั่ง หนี้สิน และความขาดแคลนของครัวเรือนและชุมชน

การประกอบอาชีพ หมายถึง การทำมาหากินที่เกิดจากกิจกรรมหรือบริการใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและรายได้ที่มีความสุจริต หรือไม่ผิดศีลธรรม สมาชิกในชุมชนอาจจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับจ้าง ให้บริการ พนักงานบริษัท/ห้าง/ร้าน หรืออาชีพข้าราชการ เป็นต้น

ศาสนาสถานสำคัญ หมายถึง สถานที่ที่คนนับถือศาสนาต่างๆ ใช้ประกอบพิธีกรรม หรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามความเชื่อถือศรัทธาของตน อันได้แก่ วัดสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ มัสยิดสำหรับผู้ที่ยึดถือ ศาสนาอิสลาม หรือโบสถ์สำหรับผู้ที่ยึดถือศาสนาคริสต์ เป็นต้น ในศาสนาสถานต่างๆ และเป็นแหล่งรวบรวมสะสม และอนุรักษ์งานศิลปะในรูปแบบต่างๆ และยังเป็นสถานที่ให้คนที่นับถือศาสนาต่างๆ ได้ร่วมกิจกรรมที่

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพป.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรมด้วยขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญา หมายถึง แบบแผน หรือวิธีการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา เรื่องราวเหล่านี้จะทำให้สมาชิกของชุมชนยึดโยง กลมเกลียวเป็นเอกภาพ ก่อเกิดความสงบ สันติ และร่วมพัฒนาชุมชนให้เจริญ

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน่วยงานปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง โดยปกติการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อเลือกผู้บริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง (เรียกว่าการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมตามลำดับ) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

สถานที่สำคัญ หมายถึง สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างในท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ ทางประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม หรือการดำรงชีวิตประจำวัน อาจจะเป็นสถานที่ราชการ หรือเป็นสถานที่เอกชน

บุคคลสำคัญ หมายถึง บุคคลที่ถือกำเนิดในท้องถิ่นแล้วไปสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ ประเทศชาติในด้านต่างๆ หรืออาจเป็นบุคคลที่ถือกำเนิดจากท้องถิ่นอื่น แล้วมาสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้กับท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่ บุคคลสำคัญเหล่านี้ ทั้งที่เสียชีวิตไปแล้วหรือยังมีชีวิตอยู่ถือเป็นตัวอย่างให้อนุชนรุ่นหลังได้ดำเนินรอยตาม และได้มีโอกาสร่วมแสดงความกตัญญูต่อท่าน

เหตุการณ์สำคัญ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นมีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกของชุมชน อาจเป็นความเจริญรุ่งเรือง หรือความล้มเหลว อันนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่

การคมนาคมขนส่งที่สำคัญ หมายถึง การติดต่อไปมาระหว่างท้องถิ่น เริ่มต้นจากภายในหมู่บ้านแขวง (ตำบล) เขต (อำเภอ) และจังหวัด ซึ่งอาจจะเป็นการคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ

คำขวัญ หมายถึง ถ้อยคำ หรือข้อความที่เกิดจากการสังเคราะห์เพื่อแสดงความเป็นองค์รวม เป็นเอกลักษณ์ ความโดดเด่น เป็นอุดมคติ หรือเป้าหมายของหน่วยงาน องค์กร หรือสถานที่ใดที่หนึ่ง ได้แก่

คำขวัญจังหวัดพะเยา

“กว๊านพะเยาแหล่งชีวิต ศักดิ์สิทธิ์พระเจ้าตนหลวง บวงสรวงพ่อขุนงำเมือง งามลือเลื่องดอยบุษราคัม”

วิสัยทัศน์จังหวัดพะเยา

“พะเยาเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายที่จำเป็น มีโอกาสพัฒนาตนเองให้อยู่ดีมีสุข ชุมชนเข้มแข็ง ”

วิสัยทัศน์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

“ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ บริหารจัดการศึกษา แบบมีส่วนร่วม โดยน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาให้ผู้เรียน มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ”

เป้าหมายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

๑. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน น้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการบริหารจัดการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างยั่งยืน
๒. สถานศึกษาและกลุ่มโรงเรียนจัดการศึกษา ให้มีความสามารถในการแข่งขัน
๓. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนจัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ ๒๑
๔. ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาเท่าเทียม ทัวถึง และลดความเหลื่อมล้ำ
๕. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของหน่วยงาน
๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการบริหารจัดการเขตพื้นที่สู่จริต ตามหลักธรรมาภิบาลและมาตรฐาน ITA
๗. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระบบบริหารจัดการศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และการจัดการศึกษาโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand ๔.๐

ตอนที่ ๓

การประเมินคุณภาพสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

การประเมินคุณภาพสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น นับเป็นภารกิจสำคัญในการวัดและประเมินให้สอดคล้องและครอบคลุมกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ) และธรรมชาติของเนื้อหาสาระ เพื่อให้ผลการประเมินให้ชัดเจนมีความเป็นไปได้และเหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียนโดยเฉพาะวัดและประเมินควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ซ่อมเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นแนวทางกำหนดกรอบการประเมินคุณภาพ

หลักการ

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
๒. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
๓. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
๔. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
๕. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๖. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

แนวทางการวัดและประเมินผล

๑. การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลก่อนเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนในแต่ละวิชา ทุกกลุ่มสาระที่ต้องประเมิน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบสารสนเทศของผู้เรียนในเบื้องต้น สำหรับการนำไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้

๒. การประเมินระหว่างเรียน การประเมินระหว่างเรียนเป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในการสอนตามแผนการสอนที่ครูไว้วางแผนไว้หรือไม่ ทั้งนี้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถให้เกิดพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ ได้แก่

๑. การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่

- ๑.๑ การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้
- ๑.๒ การสนทนาพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
- ๑.๓ การสนทนาพบปะพูดคุยกับผู้เรียนกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน
- ๑.๔ การสอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้
- ๑.๕ การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ของผู้เรียน
- ๑.๖ การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

๒. การประเมินจากกรปฏิบัติ (Performance Assessment)

เป็นวิธีการประเมินที่ผู้สอนมอบหมายงานหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนทำเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด

การประเมินการปฏิบัติ ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งสำคัญ ๒ ประการ คือ

- ๒.๑ ภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ (Tasks)
- ๒.๒ เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)

๓. การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินจากการปฏิบัติอย่างหนึ่งเพียงแต่งงานหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ จะเป็นงานหรือสถานการณ์ที่เป็นจริง (Real life) หรือใกล้เคียงกับ ชีวิตจริง ดังนั้น งานหรือสถานการณ์จึงมีสิ่งจำเป็นที่ซับซ้อน (Complexity) และเป็นองค์รวม (Holistic) มากกว่างานปฏิบัติทั่วไป

วิธีการประเมินตามสภาพจริงไม่มีความแตกต่างจากการประเมินปฏิบัติ (Performance Assessment) เพียงแต่อาจมีความยุ่งยากในการประเมินมากกว่า เนื่องจากเป็นสถานการณ์จริงหรือต้องจัดสถานการณ์ให้ใกล้เคียง และเกิดประโยชน์กับผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ทราบความสามารถที่แท้จริง ว่ามีจุดเด่นและข้อบกพร่องในเรื่องใด อันจะนำไปสู่การแก้ไขที่ตรงประเด็นที่สุด

๔. การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงานเป็นวิธีการประเมินที่ช่วยส่งเสริมให้การประเมินตามสภาพจริง มีความเป็นไปได้มากขึ้น โดยการให้ผู้เรียนได้เก็บรวบรวม (Collect) ผลงานจาก การปฏิบัติจริงมีความเป็นไปได้มากขึ้น โดยการให้ผู้เรียนหรือในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาจัดแสดงอย่างเป็นระบบ (Organized) ทั้งนี้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็น (Reflect) ความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ พัฒนาการ และความสัมฤทธิ์ผล (Achievement) ของการเรียนรู้ตามสิ่งที่มุ่งหวังจะให้แฟ้มสะสมงานนั้นสะท้อนออกมา ซึ่งผู้สอนสามารถประเมินจากแฟ้มสะสมงานแทนการประเมินจากการปฏิบัติจริงก็ได้

๓. การประเมินหลังเรียน เป็นการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามผลการเรียนที่คาดหวังหรือไม่ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียนแล้วผู้เรียนเกิดพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงใด ทำให้สามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้เพียงใด และกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินภายหลังการเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากมาย ได้แก่

- ๑) ปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์ของการเรียน
- ๒) ปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ๓) ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน

การประเมินผลการเรียน สามารถใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินได้อย่างหลากหลาย ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ กิจกรรมและช่วงเวลาในการประเมิน เพื่อให้การประเมินผลการเรียนดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธและสนับสนุนการเรียนการสอน

รูปแบบการประเมินคุณภาพ

การประเมินระดับสถานศึกษา

๑. การประเมินในชั้นเรียน การประเมินคุณภาพนักเรียนตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (จังหวัดพะเยา) และตามจุดเน้นคุณภาพนักเรียนด้านสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทุกวิชา ทุกชั้นเรียน โดยใช้วิธีการ/เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

๒. การประเมินในระดับสถานศึกษา การประเมินคุณภาพนักเรียนตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (จังหวัดพะเยา) และตามจุดเน้นคุณภาพนักเรียนด้านสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาพิจารณาถึงการประเมินในภาพรวม เพื่อตัดสินผลการพัฒนาผู้เรียนเมื่อจบภาคเรียนหรือ

ปีการศึกษา โดยใช้เครื่องวัดและประเมินผลเป็นแบบทดสอบภาคความรู้หรือภาคปฏิบัติตามที่สถานศึกษา กำหนด

การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา

“การประเมินคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อใช้เป็น ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาตามภาระความรับผิดชอบสามารถ ดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขต พื้นที่การศึกษาหรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบ ทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา”(หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หน้า ๒๔) นอกจากนี้ ภารกิจสำคัญของเขตพื้นที่การศึกษา/ท้องถิ่นในการ บริหารจัดการหลักสูตรระดับท้องถิ่น ยังต้องกำหนดให้ การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่นและรายงาน ผลคุณภาพของผู้เรียน

การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่นเป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงเป้าหมาย/จุดเน้นของท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ในกรอบ หลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการโดยการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานหรือเครื่องมือที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินการจัดสอบ ได้แก่

๑. กำหนดแผนงาน การวางแผนงาน และกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายที่จะ ประเมิน เครื่องมือที่ใช้ และช่วงระยะเวลาในการประเมินอย่างชัดเจน โดยกำหนดไว้ชัดเจนในกรอบหลักสูตร ระดับท้องถิ่น เพื่อแจ้งให้โรงเรียนภายในเขตพื้นที่ทราบข้อมูลดังกล่าวล่วงหน้าเพื่อเตรียมพร้อมในการรับ การประเมิน

๒. พัฒนาค้างข้อสอบ จัดทำคลังข้อสอบมาตรฐาน เพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งข้อสอบดังกล่าวควรมี การวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงเป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพ เทียบตรง และเชื่อถือได้

๓. ใช้ผลการประเมินในการพัฒนา ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับ กำหนดนโยบาย วางแผนงาน และกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในเขตพื้นที่ ข้อมูลดังกล่าว เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่เขตพื้นที่ที่จะวางแนวทางในการช่วยเหลือครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

การประเมินคุณภาพนักเรียนตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สามารถประเมินนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยใช้แบบทดสอบภาคความรู้ และภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ ประเมินตามกลุ่มสาระการเรียนรู้/เรื่องตามที่ส่วนกลางกำหนด/จุดเน้นตามนโยบาย ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมิน ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบตรวจผลงาน / ชิ้นงาน ยกตัวอย่างเช่น

แนวทางในการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย/ จุดเน้น	หัวข้อเรื่อง/ เนื้อหาสาระ	วิธีการวัดและ ประเมินผล	เครื่องมือการวัดและ ประเมินผล
๑. มีความรู้เกี่ยวกับ ประวัติและเรื่องราวของ ชุมชนท้องถิ่นซึ่งเป็น สภาพแวดล้อม ในชีวิตจริงของตนเอง	ประวัติความเป็นมา คำขวัญ สถานที่ตั้ง อาณาเขต	ทดสอบ - วัดความรู้ ความเข้าใจและ วิเคราะห์เขียนเรียงความ - ให้นักเรียนสืบค้นแล้ว จัดทำ รายงานแบบเรียงความ	แบบทดสอบ ๑. แบบปรนัย ชนิด ๔ตัวเลือก และ หรือ เต็มคำ ๒. แบบอัตนัย เขียนเรียงความ เรื่อง ชุมชนของฉัน หรืออื่นๆ แบบตรวจเรียงความ ๑. ตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องและครอบคลุมของ เนื้อหา ๒. ตรวจสอบความถูกต้องของ ขั้นตอนการเขียนเรียงความ ๓. ตรวจสอบการอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของ ข้อมูล
๒. รู้เรื่องราว สภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของชุมชนท้องถิ่น	๑. สภาพ ภูมิอากาศ ๒. สภาพภูมิ ประเทศ ๓. สภาพสังคม - เชื้อชาติ - ศาสนา - อาชีพ	๑. ทดสอบ - วัดความรู้ ความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ ๒. อภิปรายและเขียนรายงาน สรุปการอภิปราย - ค้นคว้า/สัมภาษณ์ แล้ววิเคราะห์ จากนั้น นำมาอภิปรายในชั้น เรียนพร้อมทั้งเขียน รายงานสรุปผลการอภิปราย	แบบทดสอบ ๑. แบบปรนัย ชนิด ๔ ตัวเลือก และ หรือ เต็มคำ ๒. แบบอัตนัยเขียนเรียงความ เรื่อง คนใน ชุมชนบ้านฉัน หรืออื่นๆ แบบสังเกต ๑. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย ๒. การอภิปรายในประเด็นที่กำหนด ๓. มีแนวความคิดแบบคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ๔. ร่วมอภิปรายอย่างมีวินัย และปฏิบัติตามหน้าที่ใน การร่วมอภิปรายแบบตรวจการเขียน รายงานสรุป ๑. ตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหาและเนื้อความรู้ที่สรุป ๒. ตรวจสอบวิธีการเขียน

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย/ จุดเน้น	หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา สาระ	วิธีการวัดและ ประเมินผล	เครื่องมือการวัดและ ประเมินผล
๓. เกิดความรักและ ผูกพันกับชุมชนท้องถิ่น	๑. ขนบธรรมเนียม ประเพณีและ วัฒนธรรมของชุมชน ๒. บุคคลสำคัญใน ชุมชนและหรือปราชญ์ ท้องถิ่น	๑. สอบถามและรายงาน การเข้าร่วมกิจกรรม ๒. จัดบอร์ด/นิทรรศการ - เข้าร่วมกิจกรรม เกี่ยวกับวัฒนธรรมและ ประเพณีของชุมชน แล้ว เขียนขั้นตอนดำเนิน กิจกรรมนั้นๆ - นำภาพเหตุการณ์และ ขั้นตอนการดำเนิน กิจกรรมมาจัดบอร์ด/ นิทรรศการ ๑. เขียนรายงานและจัด ป้ายนิเทศแนะนำบุคคล สำคัญ - คั่นคว่าและวิเคราะห์วิถี การดำรงชีวิตคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลหรือ ปราชญ์ท้องถิ่น - เขียนรายงานและจัดป้าย นิเทศ	แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบรายงานการร่วม กิจกรรม ๑. สอบถามการเข้าร่วม กิจกรรม ๒. สังเกตการณ์มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม ๓. การเขียนรายงานการเข้า ร่วมกิจกรรมแบบ ประเมินผลการจัด บอร์ด/นิทรรศการ ๑. ความถูกต้องของเนื้อหา ความรู้ ๒. ขั้นตอนในการดำเนิน กิจกรรม ๓. องค์ประกอบในการจัด บอร์ด/นิทรรศการแบบ ตรวจรายงานและการจัด ป้ายนิเทศ ๑. ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหา ๒. ตรวจสอบความถูกต้อง ขั้นตอนการเขียนรายงาน ๓. ตรวจสอบการอ้างอิง ถึงแหล่งที่มาของข้อมูล
๔. ภูมิใจในบ้านเกิด เมืองนอน	๑. สถานที่สำคัญของ ชุมชน - โบราณสถาน - ศาสนสถาน - สถานที่ราชการ	เขียนรายงาน จัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ ทำแผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ - สืบค้น คั่นคว่าความสำคัญ ความเป็นมาของโบราณสถาน ศาสนสถาน หรือสถานที่ราชการ ที่ตั้งอยู่ในชุมชนแล้วเขียนรายงาน จัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ ทำแผ่นประชาสัมพันธ์	แบบตรวจเรียงความ ๑. ตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องและ ครอบคลุมของเนื้อหา ๒. ตรวจสอบความถูกต้องของ ขั้นตอนการเขียนเรียงความ ๓. ตรวจสอบการอ้างอิงถึงแหล่ง ที่มาของข้อมูลแบบประเมิน ผลการจัดนิทรรศการ

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย/ จุดเน้น	หัวข้อเรื่อง/ เนื้อหาสาระ	วิธีการวัดและ ประเมินผล	เครื่องมือการวัดและ ประเมินผล
			๑. ความถูกต้องของเนื้อหาความรู้ ๒. ขั้นตอนในการดำเนิน กิจกรรม ๓. องค์ประกอบในการจัดแบบสำรวจ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ๑. ความเรียบร้อย ถูกต้องของเนื้อหา ๒. ลักษณะการออกแบบ ๓. องค์ประกอบศิลป์ ๔. ประโยชน์ที่ได้รับ
๕. เพื่อให้สามารถ แก้ปัญหาพัฒนาตนเอง	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เขียนเรียงความ - สภาพปัญหาในการ ดำรงตนตามวิถีทาง สังคมและสังเคราะห์ แนวทางในการนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไข ปัญหา	แบบตรวจเรียงความ ๑. ตรวจสอบความเรียบร้อยความถูกต้อง และครอบคลุมของเนื้อหา ๒. ตรวจสอบความถูกต้องของขั้นตอน การเขียนเรียงความ ๓. ตรวจสอบการอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของ ข้อมูล
๖. พัฒนาอาชีพครอบครัว และสังคมของตนเอง	อาชีพในท้องถิ่น	จัดทำโครงการฝึก อาชีพตามภูมิปัญญา ท้องถิ่น - ทำโครงการแล้วจัด นิทรรศการแลกเปลี่ยน เรียนรู้	แบบตรวจการเขียน รายงานโครงการ - พิจารณา ๑. ความเป็นมา ๒. วัตถุประสงค์ ๓. วิธีการศึกษา/ค้นคว้า/แสวงหาข้อมูล ๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ๕. การสรุปผลการศึกษาแบบ ประเมินผลการจัดนิทรรศการ - พิจารณา ๑. ความถูกต้องของเนื้อหาความรู้ ๒. ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ๓. องค์ประกอบในการจัดบอร์ด นิทรรศการ

หมายเหตุ วิธีการวัดและประเมินผลมีหลากหลายวิธี สามารถออกแบบการประเมินเป็นการทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน ตามความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวัดและประเมินผลในครั้งนั้นๆ

ตอนที่ ๔

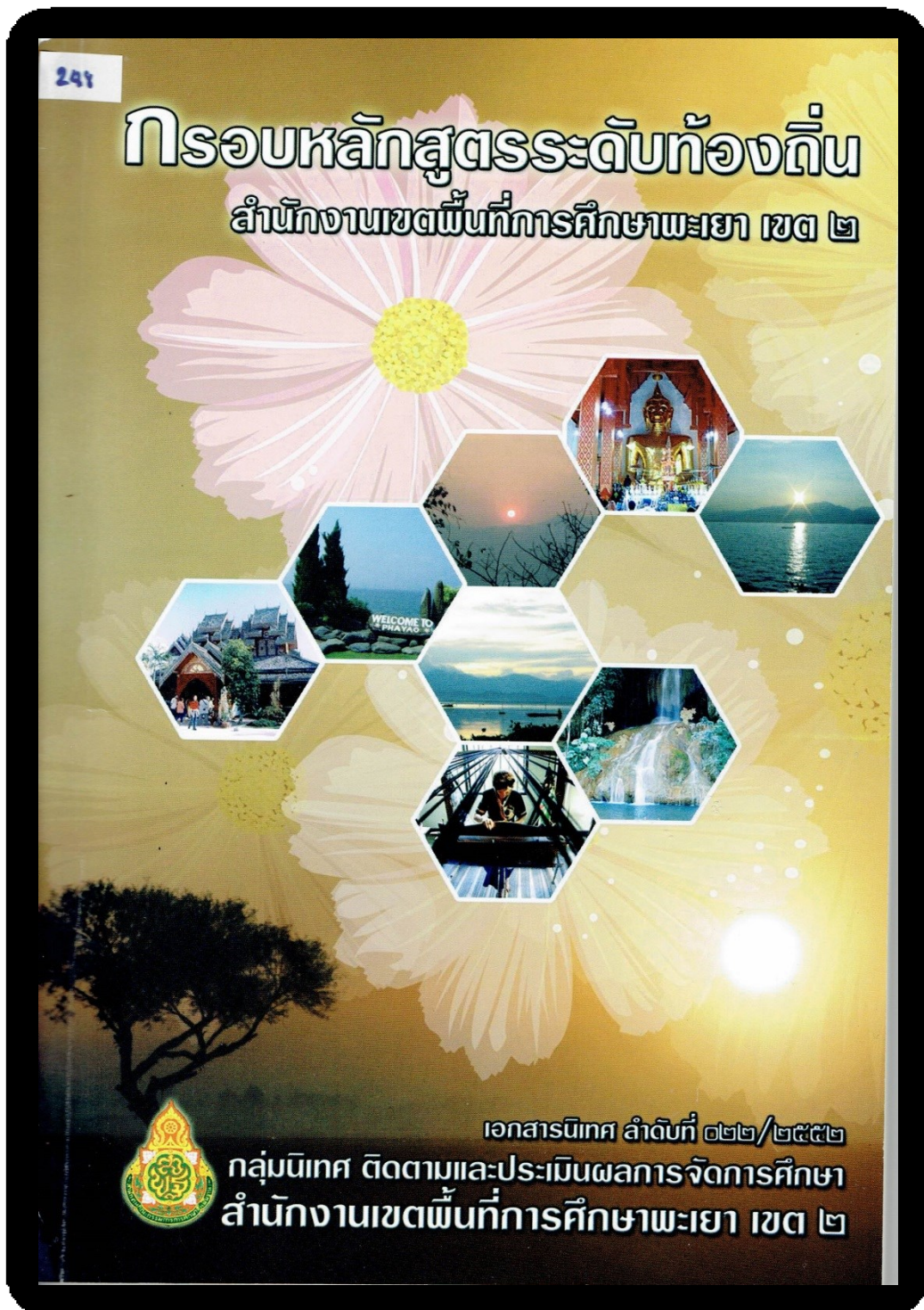
กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ ประกอบด้วย ประเด็นองค์ความรู้ที่ประกอบเป็นสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่นจังหวัดพะเยา สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่ควรเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น
๒. สาระที่ ๒ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง
๓. สาระที่ ๓ บุคคลในท้องถิ่น
๔. สาระที่ ๔ ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. สาระที่ ๕ ศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น
๖. สาระที่ ๖ ดนตรี นาฏศิลป์ เพลง กีฬา การแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน
๗. สาระที่ ๗ นิทานเรื่องเล่าตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน
๘. สาระที่ ๘ เอกลักษณ์ของท้องถิ่น
๙. สาระที่ ๙ เศรษฐกิจและสังคม
๑๐. สาระที่ ๑๐ สภาพปัจจุบันปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น

ขอบเขตสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดศึกษา วิเคราะห์ตามกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ ราบละเอียดตามเอกสารนิตศ ลำดับที่ ๐๒๒/๒๕๕๒ เรื่อง กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ ตามประกาศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ เรื่อง ให้ใช้รอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นกรอบสาระท้องถิ่นในระดับจังหวัดในส่วนของระดับหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ ที่โรงเรียนศึกษาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในขอบข่ายหรือประเด็นหัวเรื่องใน ๑๐ ประเด็น ดังกล่าว โดยจัดเนื้อหาสาระท้องถิ่นให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

๑. สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น
๒. สาระที่ ๒ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง
๓. สาระที่ ๓ บุคคลในท้องถิ่น
๔. สาระที่ ๔ ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. สาระที่ ๕ ศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น
๖. สาระที่ ๖ ดนตรี นาฏศิลป์ เพลง กีฬา การแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน
๗. สาระที่ ๗ นิทานเรื่องเล่าตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน
๘. สาระที่ ๘ เอกลักษณ์ของท้องถิ่น
๙. สาระที่ ๙ เศรษฐกิจและสังคม
๑๐. สาระที่ ๑๐ สภาพปัจจุบันปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น

โรงเรียนสามารถ ศึกษาเพิ่มเติมในเล่มกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ หน้าที่ ๕-๙๓ ดังตัวอย่างด้านล่าง

หมายเหตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒ จัดสรรให้ทุกโรงเรียนเมื่อปีการศึกษา ๒๕๕๒ โรงละ ๑ เล่ม

แนวการนำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ

ตัวอย่างการวิเคราะห์สาระ มาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กับ กรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่น

สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ที่สัมพันธ์กับสาระที่ ๑ เรื่อง ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย		
คณิตศาสตร์		
กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		
วิทยาศาสตร์	ว ๒.๒	ป.๓/๑-๒ ป.๖/๑ ม.๓ / ๙ ม.๓๐-๖/๑
กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	ว๖.๑	ป.๑/๑ ป.๓/๑ ป.๔/๒ ป.๖/๓ ม.๒/๒ /๗
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ส ๕.๑	ป.๕ / ๒ - ๓
กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	ส ๒.๑	ป.๕/๔ ป.๖/๑ ม.๒/๓ /๕ ม.๔-๖/๓
สุขศึกษาและพลศึกษา		
ศิลปะ		
การงานอาชีพและเทคโนโลยี		
ภาษาต่างประเทศ		

สาระที่ ๒ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑
ที่สัมพันธ์กับสาระที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย		
คณิตศาสตร์ กำหนดให้ สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่ม สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความ สอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด		
วิทยาศาสตร์ กำหนดให้ สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่ม สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความ สอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด		
สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอน วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษาฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้อง ของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	ส ๔.๑	ป.๓/๒ ป.๔/๓ ป.๕/๑ - ๓ ป.๖/ ๑ ม.๑/๓) ม.๒/๑ ม.๓/๑-๒
	ส ๔.๓	ป.๑ / ๒ - ๓
สุขศึกษาและพลศึกษา		
ศิลปะ		
การงานอาชีพและ เทคโนโลยี		
ภาษาต่างประเทศ		

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพ.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

สาระที่ ๓ บุคคลสำคัญของท้องถิ่น

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑
ที่สัมพันธ์กับสาระที่ ๓ เรื่อง บุคคลสำคัญของท้องถิ่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย		
คณิตศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอน วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		
วิทยาศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		
สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอน วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	ส ๑.๑ ส ๒.๑ ส ๔.๓	ม.๑ / ๑๑ ป.๓/๔ ป.๒/๑
สุขศึกษาและพลศึกษา		
ศิลปะ		
การงานอาชีพและเทคโนโลยี		
ภาษาต่างประเทศ		

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพพ.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

สาระที่ ๔ ประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่สัมพันธ์กับ

สาระที่ ๔ เรื่อง ประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย	ท ๔.๑ ท ๕.๑	ป.๒ ๕ ป.๓ /๖ ป.๔/๒ ป.๕/๓ ป. ๖/๒ ม.๔ -๖ /๕ ม.๓/๑
คณิตศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตาม ความสอดคล้องของมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด		
วิทยาศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ส ๒.๑	ป.๑/๑ ป.๒/๑-๓ ป.๓/๑-๒ และป.๔/๑-๔ ป.๕/๔ ป.๖/๑
กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	ส ๔.๒	ป.๑-๒ ป.๒ (๑-๒ ป.๓ ๑-๓ ป.๕/๒ ม.๑/๒
	ส ๔.๓	ป.๑ / ๒ ป.๒ / ๒
	ส ๕.๒	ป.๔/๑-๓ ป.๖/๓
สุขศึกษาและพลศึกษา		
ศิลปะ		
งานอาชีพและเทคโนโลยี		
ภาษาต่างประเทศ		

หมายเหตุ

- มาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดในตารางนี้ เป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดที่สัมพันธ์โดยตรงกับ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเท่านั้น
- หากครูผู้สอนพิจารณาเห็นว่ารายวิชาใดมีมาตรฐานและตัวชี้วัดอื่นที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นนี้ก็สามารถปรับหรือบูรณาการการเรียนรู้ท้องถิ่นนี้ในการสอนได้

คำอธิบายรหัสตัวชี้วัด

ตัวอักษร :

ป หมายถึง ประถมศึกษา

ม หมายถึง มัธยมศึกษา

ตัวเลข : ตัวเลขหลังตัวอักษร หมายถึง ชั้นปี

ตัวเลขหลังเครื่องหมาย / หมายถึง ลำดับที่ของตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางฯ

ประเด็นเพิ่มเติม ในกรณีกลุ่มสาระที่มีการปรับปรุง มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าวควร พิจารณาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเชื่อมโยงกับกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นใหม่เพื่อให้เกิด การนำสู่การจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามหลักสูตร

สาระที่ ๕ ศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่สัมพันธ์กับ
สาระที่ ๕ เรื่อง ศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย		
คณิตศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตาม ความสอดคล้องของมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด		
วิทยาศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		

สาระที่ ๖ ดนตรี นาฏศิลป์ เพลง กีฬา การแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่สัมพันธ์กับ

สาระที่ ๖ เรื่อง ดนตรี นาฏศิลป์ เพลง กีฬา การแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย	ท ๑.๑ ท ๕.๑	ป.๖/๓ ป.๖/๔ ป.๖/๕ ป.๒/๒ ป.๓/๑ ป.๔/๑ ป.๔/๓ ป.๕/๑ ป.๖/๓
คณิตศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตาม ความสอดคล้องของมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด		
วิทยาศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		

สาระที่ ๗ นิทาน เรื่องเล่า ตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่สัมพันธ์กับ
สาระที่ ๗ เรื่อง นิทาน เรื่องเล่า ตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย	ท ๑.๑ ท ๒.๑ ท.๕.๑	ป.๓/๓ -๕ ป.๖/๓-๕ ป.๓/๑ ป.๔/๑ ป.๕/๑-๑๓ ป.๖/๑-
คณิตศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตาม ความสอดคล้องของมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด		
วิทยาศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		

สาระที่ ๘ เอกลักษณะของท้องถิ่น

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่สัมพันธ์กับ
สาระที่ ๘ เรื่อง เอกลักษณะของท้องถิ่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย		
คณิตศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตาม ความสอดคล้องของมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด		
วิทยาศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	สาระที่ ๑ วิทยาศาสตร์ ชีวภาพ มาตรฐาน ว ๑.๑ มาตรฐาน ว ๑.๒ มาตรฐาน ว ๑.๓ มาตรฐาน ว ๔.๑ มาตรฐาน ว ๔.๒	ป.๑/๑ ป.๑/๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓ ป.๕/๔ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖ ป.๑/๑ ป.๑/๒ ป.๓/๑ ป.๓/๒ ป.๓/๓ ป.๓/๔ ป.๒/๑ ป.๔/๑ ป.๔/๓ ป.๔/๔ ป. ๕/๑ ป.๕/๒ ม.๓/๙ ม.๓/๑๐ ม.๓/๑๑ ม.๑/๓ ม.๑/๔ ม.๒/๑ ม.๒/๒ ม.๒/๓ ม.๒/๔ ม.๓/๒ ม.๓/๓ ม.๓/๔ ป.๓/๓ ป.๔/๓ ป.๕/๓ ป.๖/๓

สาระที่ ๙ เศรษฐกิจและสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่สัมพันธ์กับ
สาระที่ ๙ เรื่อง เศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย		
คณิตศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตาม ความสอดคล้องของมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด	ค ๕.๑ ค ๖.๑	ม.๒/๕ ม.๓/๖
วิทยาศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด		

สาระที่ ๑๐ เศรษฐกิจและสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่สัมพันธ์กับ
สาระที่ ๑๐ เรื่อง เศรษฐกิจและสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
ภาษาไทย		
คณิตศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตาม ความสอดคล้องของมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด		
วิทยาศาสตร์ กำหนดให้สถานศึกษา ครูผู้สอนวิเคราะห์มาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการ เรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพิ่มเติมตามความสอดคล้องของ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	ว ๒.๒	ป.๓/๑ ป.๖/๑ ม.๓/๑

ภาคผนวก

ตัวอย่างการจัดทำแนวทางการดำเนินการกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินการกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หลักสูตรโรงเรียน.....

โรงเรียน..... ได้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต ๒ ในการกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวัฒนธรรมและท้องถิ่นและสอดคล้องตามหลักสูตรโรงเรียน..... แคนกลาง พุทธศักราช ๒๕๕๑ และผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับองค์ความรู้สำคัญใน โรงเรียน ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด มีศักยภาพในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนพึ่งพาตนเองได้ สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานของคุณธรรม การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงกำหนด เป้าหมาย / จุดเน้นคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

๑. มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิด
๒. มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถและทักษะในการอ่านเขียน
๓. มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนรักชีวิตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและมีวิถีชีวิตอย่างเป็นสุข

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของโรงเรียน..... ประกอบด้วย ประเด็นองค์ความรู้ที่ประกอบเป็นสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่นจังหวัดพะเยา สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่ควรเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น
๒. สาระที่ ๒ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง
๓. สาระที่ ๓ บุคคลในท้องถิ่น
๔. สาระที่ ๔ ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. สาระที่ ๕ ศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น
๖. สาระที่ ๖ ดนตรี นาฏศิลป์ เพลง กีฬา การแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน
๗. สาระที่ ๗ นิทานเรื่องเล่าตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน
๘. สาระที่ ๘ เอกลักษณ์ของท้องถิ่น
๙. สาระที่ ๙ เศรษฐกิจและสังคม
๑๐. สาระที่ ๑๐ สภาพปัจจุบันปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นกรอบสาระท้องถิ่นในระดับจังหวัดในส่วนในระดับหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ ที่โรงเรียนศึกษาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในขอบข่ายหรือประเด็นหัวข้อเรื่องใน ๑๐ ประเด็น ดังกล่าว โดยจัดเนื้อหาสาระท้องถิ่นให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

๑. สาระที่ ๑ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น
๒. สาระที่ ๒ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง
๓. สาระที่ ๓ บุคคลในท้องถิ่น
๔. สาระที่ ๔ ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. สาระที่ ๕ ศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น
๖. สาระที่ ๖ ดนตรี นาฏศิลป์ เพลง กีฬา การแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน
๗. สาระที่ ๗ นิทานเรื่องเล่าตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพป.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

๘. สารระที่ ๘ เอกลักษณ์ของท้องถิ่น
๙. สารระที่ ๙ เศรษฐกิจและสังคม
๑๐. สารระที่ ๑๐ สภาพปัจจุบันปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น

แนวทางดำเนินการของสถานศึกษาและจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียน..... เป็นกรอบแนวทางกว้าง ๆ จัดทำขึ้นเพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน..... ซึ่งโรงเรียนได้เพิ่มเติมความเป็นท้องถิ่นเฉพาะของอำเภอ..... เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวใกล้ตัวที่เป็นท้องถิ่นของตนเอง จัดการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริงเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง รัก ภาคภูมิใจ และร่วมกันอนุรักษ์ท้องถิ่น

การนำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสู่หลักสูตรโรงเรียน.....ได้ดำเนินการดังนี้

๑. สอดแทรกในรายวิชาได้ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภายใต้ตัวชี้วัดชั้นปีของหลักสูตรโรงเรียน..... พุทธศักราช ๒๕๖๒ โดยมีกรวิเคราะห์ตัวชี้วัดในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีสาระแกนกลางกำหนดให้เรียนเกี่ยวกับท้องถิ่น

๒. ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันวิเคราะห์ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามตัวชี้วัด ในแต่ละมาตรฐาน ของแต่ละสาระการเรียนรู้ โดยกำหนดให้เป็นหน่วยบูรณาการ โดยจะฝากหน่วยการเรียนรู้บูรณาการของท้องถิ่นไว้ในโครงสร้างรายวิชาในแต่ละระดับชั้นที่มีตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ของท้องถิ่นมากเป็นเจ้าของเรื่อง เช่น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นหลักของของหน่วยท้องถิ่น และแต่ละรายวิชาที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันออกแบบในการกำหนดเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลร่วมกัน โดยกำหนดให้ทุกระดับชั้นดำเนินการในลักษณะเดียวกันทั้งโรงเรียนโดยจัดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นหน่วยบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นหรือสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นครูผู้สอนต้องพิจารณาวางแผนการจัดการเรียนรู้ หลายเป้าหมายหลายเรื่องราว สาระการเรียนรู้ที่สามารถจัดการเรียนรู้พร้อมกันได้ควรบูรณาการและจัดกิจกรรมให้เหมาะสม เพื่อลดภาระงานและเวลาในการเรียนซึ่งครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายวิธีการทั้งการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ข้อมูลสารสนเทศกิจกรรมภาคสนามเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่ง ข้อมูลได้จริง เช่น

๑. วิธีการศึกษาค้นคว้า มีขั้นตอนดังนี้

๑. เลือกหรือการกำหนดหัวข้อ
๒. การกำหนดวัตถุประสงค์
๓. การเขียนโครงเรื่อง
๔. การสำรวจแหล่งข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล
๕. การอ่านและการบันทึกข้อความ
๖. การเรียบเรียงรายงาน

๒. วิธีการศึกษานอกสถานที่

เป็นลักษณะการปฏิบัติการภาคสนามที่ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ ไม่ว่าจะเป็สถานที่สำคัญ วัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์สำคัญ บุคคลสำคัญที่ไม่สามารถนำมาสู่ห้องเรียนโดยตรง ขั้นตอนการจัดการศึกษานอกสถานที่ ควรมีดังนี้

ก่อนศึกษานอกสถานที่

- ๑.ชี้แจงให้นักเรียนทราบจุดหมายของการศึกษานอกสถานที่
- ๒.ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสถานที่ บุคคลที่จะไปเยี่ยมชม / ศึกษา
- ๓.เตรียมตั้งคำถามที่ถามวิทยากร หรือ
- ๔.กำหนดแนวปฏิบัติ มารยาท การแต่งกายของผู้เรียน
- ๕.แจ้งบทบาทของผู้เรียน ในการไปศึกษา และหลังกลับจากการไปศึกษา

ระหว่างศึกษานอกสถานที่ ครูผู้ควบคุมดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด
๒. เคารพกฎระเบียบข้อปฏิบัติของสถานที่แต่ละแห่งอย่างเคร่งครัด
๓. ระมัดระวังพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

หลังกลับจากการศึกษานอกสถานที่

- ๑.ให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษานอกสถานที่
๒. รายงานรายบุคคล รายงานเป็นกลุ่ม หรือจัดแสดงนิทรรศการ เชื่อมโยงความรู้ที่ได้ จากชั้นเรียน กับสิ่งที่ได้พบเห็น
๓. วิเคราะห์ปัญหาของการไปศึกษานอกสถานที่
- ๔.สรุป/ประเมินผลการศึกษานอกสถานที่ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ว่าบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ เกิดคุณค่าต่อการเรียนมากน้อยเพียงไร มีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร

๓. วิธีการการศึกษาชุมชน

เป็นวิธีการศึกษาเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สัมผัสจากสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชุมชน เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา วัฒนธรรม การประกอบอาชีพ สุขภาพ การศึกษารวมทั้งลักษณะทางกายภาพ การจัดตั้งของบ้านเรือน โรงเรียน วัด ป่าชุมชน เป็นต้น ใช้วิธีศึกษาร่วมกับชาวบ้าน การสื่อสารสนทนา การสังเกตการณ์ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และวิธีต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อมูลที่ได้รวดเร็ว และใกล้เคียงกับความจริง

ขั้นที่ ๑ สสำรวจสภาพชุมชนโดยวิธีการสัมภาษณ์ สนทนา สังเกต จัดกลุ่มสนทนา จับประเด็นเรื่องที่จะศึกษา

ขั้นที่ ๒ ระบุปัญหาที่จะศึกษา รวบรวมเรื่องที่จะศึกษา ตั้งเกณฑ์ในการเลือกเรื่องที่จะศึกษา อภิปราย ลำดับเรื่องที่จะศึกษา เลือกเรื่องที่จะศึกษา ตั้งสมมุติฐาน ตั้งวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล กำหนดกลุ่มเป้าหมาย และแบบรายงาน

ขั้นที่ ๓ เก็บข้อมูล (ลงชุมชน)

ขั้นที่ ๔ วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ ๕ รายงานผล และสรุป

๔. วิธีการสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม มีขั้นตอน ดังนี้

๑. เสนอปัญหา กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียน กระตุ้นหรือรันที่จะแก้ปัญหา
๒. กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนเลือกปัญหาที่สนใจอยากศึกษา แบ่งกลุ่มรับผิดชอบประเด็นปัญหาที่จะไปศึกษาค้นคว้า

๓. เรียงวางแผนงาน ผู้เรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการทำงาน แบ่งงานกันไปศึกษาค้นคว้าหา ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการ สัมภาษณ์ สอบถาม อ่าน ค้นคว้า ฯลฯ
๔. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงาน
๕. ผู้เรียนรายงานผลงาน และกระบวนการทำงาน
๖. ผู้เรียนร่วมกันพิจารณาปัญหา ถ้ายังไม่พอใจความรู้ที่ค้นคว้าก็ดำเนินการเริ่มต้นขั้นที่

๑ ใหม่

๕. วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการที่ใช้ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่เป็นหลักการทั่วไป มี ๕ ขั้นตอน คือ

๑. การกำหนดหัวเรื่อง ต้องเป็นหัวเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสนใจ อยากรู้เพิ่มเติมจากข้อมูล ที่มีผู้ศึกษาไว้ก่อนแล้ว หรือมีข้อสงสัยในการอธิบายปัญหาปัจจุบัน เรื่องเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง สภาพชีวิตสังคมในอดีต ผลกระทบของวิกฤตการณ์ต่าง ๆ

๒. การรวบรวมข้อมูล หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีทั้งหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีทั้งเป็นหลักฐานขั้นต้น (ปฐมภูมิ) ซึ่งเป็นหลักฐานร่วมสมัยกับบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บันทึกโดยผู้รู้เห็นเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์และหลักฐานชั้นรอง (ทุติยภูมิ) ซึ่งเป็นหลักฐานที่เขียนขึ้นมาภายหลังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้ข้อมูลจากผู้รู้เห็นเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น

๓. การประเมินคุณค่าของหลักฐาน
๔. การตีความหลักฐาน
๕. การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล

นอกจากนี้ยังมีวิธีการ กระบวนการ และเทคนิคจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ที่ครูผู้สอนสามารถเลือกมาใช้จัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพได้

๖. วิธีการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์

การเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์

องค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ ในการส่งเสริมผู้เรียน

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ผ่านปฏิสัมพันธ์ การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ ผ่านการเชื่อมโยง การตัดสินใจอย่างเป็นระบบตามนัย	การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ การรวบรวมข้อมูล การจัดการข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปเพื่อตอบคำถาม	การสังเกต การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ การใช้เทคนิค และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ การคิดเชิงพื้นที่ การคิดแบบองค์รวม การใช้เทคโนโลยี การใช้สถิติพื้นฐาน

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพป.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

ตัวอย่างการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ช่วงชั้นที่ ๑

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระที่ ๑ การอ่าน มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด ไปตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนิน ชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ข้อ ๑) สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่าน ได้คล่องและเร็ว เข้าใจความหมายของคำและ ข้อความที่อ่าน สาระที่ ๒ การเขียน ใช้กระบวนการเขียน เขียนการสื่อสาร เขียน เรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อ ๒) มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน และ ใช้ทักษะการเขียน จัดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน สาระที่ ๓ การฟัง การดูและการพูด มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและ พูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาส ต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ ข้อ ๒) สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดง ความคิดเห็น เล่าเรื่องถ่ายทอด	๑. เศรษฐกิจพอเพียง ๒. การเรียนรู้ธรรมชาติ ๓. การละเล่นพื้นบ้าน ๔. ภาษาถิ่น ๕. เด็กมีค่านิยมทางผิด ๑. เศรษฐกิจพอเพียง ๒. การเรียนรู้ธรรมชาติ ๓. หลักธรรมกับการดำรงชีวิต ๔. ภาษาถิ่น ๕. ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ๑. สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาท้องถิ่น ๒. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ๓. การใช้แหล่งเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ๔. ค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ข้อ ๓) สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพและรู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม เข้าใจและแสดงความคิด วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ข้อ ๑) สามารถอ่านนิทาน เรื่องสั้นได้ง่ายสำหรับเด็ก สารคดี บทความ บทร้อยกรองและบทละครเหมาะกับวัยของเด็กให้ได้ความรู้และความบันเทิง ได้ข้อคิดเห็นจากการอ่านและนำไปใช้ในชีวิตจริง	๑. ภาษาถิ่น ๒. เด็กมีค่านิยมในทางที่ผิด ๓. วัฒนธรรมทางภาษา ๑. วรรณกรรมพื้นบ้าน ๒. พิธีกรรมความเชื่อพื้นบ้าน ๓. วิถีชีวิตคนล้านนา ๔. ประเพณีท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๒

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระที่ ๑ การอ่าน มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด ไปตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนิน ชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ข้อ ๑) สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น เข้าใจ ความหมายของคำ สำนวนโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้บริบท เข้าใจ ความหมายของถ้อยคำ สำนวนและเนื้อเรื่องและใช้ แหล่งความรู้พัฒนาความสามารถการอ่าน สาระที่ ๒ การเขียน ใช้กระบวนการเขียน เขียนการสื่อสาร เขียน เรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อ ๒) สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ดีความ สรุปลงความ หาคำสำคัญใน เรื่องที่อ่านและใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพ ความคิด พัฒนาความสามารถการอ่าน นำความรู้ ความคิด จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือการพัฒนาตน การตรวจสอบความรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม	๑. เศรษฐกิจพอเพียง ๒. สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาท้องถิ่น ๓. การเรียนรู้ธรรมชาติ ๔. ภาษาถิ่น ๕. เด็กมีค่านิยมทางผิด ๖. ใช้เทคโนโลยีเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๑. เศรษฐกิจพอเพียง ๒. การเรียนรู้ธรรมชาติ ๓. หลักธรรมกับการดำรงชีวิต ๕. ภาษาถิ่น ๖. ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ๗. พรรณไม้พื้นบ้าน
สาระที่ ๓ การฟัง การดูและการพูด มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและ พูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาส ต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์	๑. สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาท้องถิ่น ๒. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ๓. การใช้แหล่งเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ๔. หลักธรรมกับการดำรงชีวิต ๕. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๖. ค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ข้อ ๒) สามารถสนทนาโต้ตอบ พุดแสดงความรู้ ความคิด พุดวิเคราะห์เรื่องราว พุดต่อหน้าชุมชนและ พุดรายงาน โดยใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่องและ จุดประสงค์ ตามหลักการพุด มีมารยาทการฟัง การดู และการพุด สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็น สมบัติของชาติ ข้อ ๓) สามารถใช้ภาษาในการสนทนา เชื้อเชิญ ชักชวน ปฏิเสธ ชี้แจงด้วยถ้อยคำสุภาพ และใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพุดและ เขียน ข้อ ๔) เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น คำ ภาษาต่างประเทศ ที่ปรากฏในภาษาไทย ซึ่งทำให้มีคำ ใช้มากขึ้น ข้อ ๖) สามารถเล่านิทานพื้นบ้านและตำนานพื้นบ้านใน ท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า	๑. ภาษาถิ่น ๒. วัฒนธรรมทางภาษา ๓. ประเพณีท้องถิ่น ๔. วรรณกรรมพื้นบ้าน
สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็น สมบัติของชาติ ข้อ ๑) สามารถเลือกอ่านหนังสือได้หลากหลายทั้ง นิทาน ตำนาน เรื่องสั้น สาคดี บทความ บทร้อยกรอง บทละคร ตามจุดประสงค์ของ การอ่านใช้หลักการพิจารณาหนังสือ พิจารณาให้เห็น คุณค่าและนำไปใช้ในชีวิตรจริง	๑. วรรณกรรมพื้นบ้าน ๒. การละเล่นพื้นบ้าน ๓. วิถีชีวิตคนล้านนา ๔. พิธีกรรม ความเชื่อ พื้นบ้าน ๕. ประเพณีท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ ๓

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระที่ ๑ การอ่าน มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไป ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ข้อ ๑) สามารถอ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็ว ยิ่งขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและ โวหาร การบรรยาย กาพย์รณนา อธิบาย อุปมาและ สาธก สามารถใช้บริบทการอ่านสร้างความเข้าใจการ อ่าน และใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้ กว้างขวางขึ้น สาระที่ ๒ การเขียน ใช้กระบวนการเขียน เขียนการสื่อสาร เขียน เรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อ ๒) มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน และ การศึกษาค้นคว้า รู้จักเลือกใช้ภาษา เรียบเรียงข้อความ ได้อย่างประณีต สนใจการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม บันทึกข้อมูล นำวิธีการของแผนภาพความคิดจัดลำดับ ความคิดและพัฒนางานเขียนตามขั้นตอนในการนำเสนอ ในรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้	๑. เศรษฐกิจพอเพียง ๒. สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาท้องถิ่น ๓. การเรียนรู้ธรรมชาติ ๔. วรรณกรรมพื้นบ้าน พิธีกรรม ความเชื่อ ๑. เศรษฐกิจพอเพียง ๒. ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ๓. วรรณกรรมพื้นบ้าน พิธีกรรม ความเชื่อ ๔. วิถีชีวิตคนล้านนา ๕. ประเพณีท้องถิ่น ๖. การละเล่นพื้นบ้าน
สาระที่ ๓ การฟัง การดูและการพูด มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูด แสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาส ต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์	๑. มุ่งศึกษาปัญหาที่สาเหตุที่ยืดชุมชนเป็น ฐาน ๒. สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาท้องถิ่น ๓. เน้นความต้องการชุมชน ๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ๕. ค่านิยมที่เหมาะสม ๖. หลักธรรมกับการดำรงชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ข้อ ๒) สามารถพูดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์และการประเมินเรื่องราวต่าง ๆ พูดเชิญชวน อวยพรและพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผล ใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน น่าฟังตาม หลักการพูด มีมารยาทการฟัง การดูและ การพูด สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ ของชาติ ข้อ ๓) สามารถใช้ภาษาในการสนทนา เชื้อเชิญ ชักชวน ปฏิเสธ ชี้แจงด้วยถ้อยคำสุภาพ และใช้คำราชาศัพท์ได้ ถูกต้อง รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน ข้อ ๔) เข้าใจธรรมชาติของภาษา การนำคำ ภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ทำให้ภาษาไทยมี วงคำศัพท์เพิ่มขึ้นตามความเจริญทางวิชาการและ เทคโนโลยี ข้อ ๖) สามารถร้อง เล่น หรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและ บทกล่อมเด็กในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า	๑. วัฒนธรรมทางภาษา ๒. การใช้แหล่งเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมใน ท้องถิ่น ๓. สวมไม้ในวรรณคดี ๔. ภาษาท้องถิ่น ๕. วรรณกรรมพื้นบ้าน ๖. จารีต ประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม
สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การ เปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทาง ภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ข้อ ๑) สามารถอ่านบทกวีนิพนธ์ประเภท กลอน โคลง กาพย์ บทละคร บทกวีร่วมสมัยและวรรณกรรม ประเภทเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บันทึก บทความ พงศาวดารและสามารถเลือกอ่านได้ตรงจุดประสงค์ของ การอ่าน ใช้หลักการพินิจคุณค่าของวรรณกรรมพิจารณา คุณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และคุณค่าทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตจริง	๑. วรรณกรรมพื้นบ้าน ๒. พิธีกรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต พื้นบ้าน ๓. วิถีชีวิตคนล้านนา ๔. ประเพณีท้องถิ่น ๕. ของดีพื้นบ้าน

ตัวอย่างการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
 กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
 สาระวิชา ภาษาต่างประเทศ
 ช่วงชั้นที่ ๑

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓ , ๑.๓.๑	- สร้างเยาวชนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๒.๑,๑.๓.๑	- อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑	- ใช้แหล่งเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑, ๓.๑.๑, ๓.๑.๒	- พรรณไม้พื้นบ้าน
มาตรฐานที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒	- ภูมิประเทศ และเขตติดต่อ ลักษณะที่อยู่อาศัยและบริบทของท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๒.๑.๑,๒.๑.๒, ๒.๒.๑,๒.๒.๒,๒.๒.๓,๒.๒.๔	- ประวัติศาสตร์ ,วัฒนธรรมท้องถิ่น - ของดีพื้นบ้านแต่ละอำเภอและแนวทางปฏิบัติ
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑,๑.๓.๓	- จารีตประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑,๒.๑.๑,๒.๑.๒	- บุคคลสำคัญและวิถีชีวิตคนล้านนา
มาตรฐานที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒	- การละเล่นพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน ภาษาท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒, ๒.๑.๑,๒.๑.๒, ๒.๒.๑,๒.๒.๒,๒.๒.๓,๒.๒.๔	
มาตรฐานที่ ๔.๑.๑, ๔.๑.๒	- วิถีชีวิตคนล้านนา

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระวิชา ภาษาต่างประเทศ
ช่วงชั้นที่ ๒

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓ , ๑.๓.๑	- สร้างเยาวชนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๒.๑,๑.๓.๑	- อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑	- ใช้แหล่งเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑, ๓.๑.๑, ๓.๑.๒	- พรรณไม้พื้นบ้าน
มาตรฐานที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒	- ภูมิประเทศ และเขตติดต่อ ลักษณะที่อยู่อาศัยและบริบทของท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๒.๑.๑,๒.๑.๒, ๒.๒.๑,๒.๒.๒,๒.๒.๓,๒.๒.๔	- ประวัติศาสตร์ ,วัฒนธรรมท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑,๑.๓.๓	- ของดีพื้นบ้านแต่ละอำเภอและแนวทางปฏิบัติ
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑,๒.๑.๑,๒.๑.๒	- จารีตประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม
มาตรฐานที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒	- บุคคลสำคัญและวิถีชีวิตคนล้านนา
มาตรฐานที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒, ๒.๑.๑,๒.๑.๒, ๒.๒.๑,๒.๒.๒,๒.๒.๓,๒.๒.๔	- การละเล่นพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน ภาษาท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๔.๑.๑, ๔.๑.๒	- วิถีชีวิตคนล้านนา

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
 สาระวิชา ภาษาต่างประเทศ
 ช่วงชั้นที่ ๓

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓ , ๑.๓.๑	- สร้างเยาวชนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๒.๑, ๑.๓.๑, ๑.๓.๓	- อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑	- ใช้แหล่งเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑, ๓.๑.๑, ๓.๑.๒	- พรรณไม้พื้นบ้าน
มาตรฐานที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒	- ภูมิประเทศ และเขตติดต่อ ลักษณะที่อยู่อาศัยและบริบทของท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๒.๑.๑, ๒.๑.๒, ๒.๒.๑, ๒.๒.๒, ๒.๒.๓, ๒.๒.๔	- ประวัติศาสตร์ , วัฒนธรรมท้องถิ่น - ของดีพื้นบ้านแต่ละอำเภอและแนวทางปฏิบัติ
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑, ๑.๓.๓	
มาตรฐานที่ ๑.๑.๓, ๑.๓.๑, ๒.๑.๑, ๒.๑.๒	- จารีตประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม
มาตรฐานที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒	- บุคคลสำคัญและวิถีชีวิตคนล้านนา
มาตรฐานที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒, ๒.๑.๑, ๒.๑.๒, ๒.๒.๑, ๒.๒.๒, ๒.๒.๓, ๒.๒.๔	- การละเล่นพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน ภาษาท้องถิ่น
มาตรฐานที่ ๔.๑.๑, ๔.๑.๒	- วิถีชีวิตคนล้านนา

ตัวอย่างการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
 กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
 สาระวิชา ศิลปะ
 ช่วงชั้นที่ ๑ (ป.๑-๓)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์ มาตรฐานที่ ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ทักษะศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทักษะศิลป์ที่เป็นมรดกทาง วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและ สากล	- โบราณสถาน โบราณวัตถุ - ทักษะศิลป์ท้องถิ่น
สาระที่ ๒ ดนตรี มาตรฐาน ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีไทยที่เป็นมรดกทาง วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	- ดนตรีพื้นเมือง - เพลงพื้นเมือง
สาระที่ ๓ นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง นาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็น คุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	- การฟ้อนรำท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระวิชา ศิลปะ
ช่วงชั้นที่ ๒ (ป.๔-๖)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์ มาตรฐานที่ ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ทักษะศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทาง วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและ สากล	- ประวัติผู้สร้างงานทัศนศิลป์ท้องถิ่น - ทัศนธาตุและองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ท้องถิ่น - เทคนิค วิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ท้องถิ่น - วิเคราะห์วิจารณ์งานทัศนศิลป์ท้องถิ่น
สาระที่ ๒ ดนตรี มาตรฐาน ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีไทยที่เป็นมรดกทาง วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล	- ประเภทของดนตรีพื้นเมือง - การขับร้องและบรรเลงดนตรีพื้นเมือง - วิธีการใช้และดูแลรักษาเครื่องดนตรี - การแสดงดนตรีพื้นเมือง
สาระที่ ๓ นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง นาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็น คุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	- นาฏศิลป์พื้นเมือง - ลักษณะวิธีการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง - องค์ประกอบของนาฏศิลป์พื้นเมือง - ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์พื้นเมือง - คุณค่าของนาฏศิลป์พื้นเมือง

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระวิชา ศิลปะ
ช่วงชั้นที่ ๓ (ม.๑-๓)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระที่ ๑ ทัศนศิลป์ มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตาม จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	- ประวัติผู้สร้างงานทัศนศิลป์ท้องถิ่น - ทัศนธาตุและองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ท้องถิ่น - เทคนิค วิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ท้องถิ่น - วิเคราะห์ วิจัยงานทัศนศิลป์ท้องถิ่น
สาระที่ ๒ ดนตรี มาตรฐาน ศ ๒.๑ เข้าใจและแสดงออกทางดนตรี อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อ ดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	- เครื่องดนตรีพื้นเมืองล้านนา - วงดนตรีพื้นเมืองล้านนา - การขับร้องและบรรเลงดนตรีพื้นเมือง - วิธีการใช้และการดูแลรักษาเครื่องดนตรี - บรรเลงเครื่องดนตรีพื้นเมืองล้านนา
มาตรฐาน ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า ของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล	- ประวัติความเป็นมาของดนตรีพื้นเมืองล้านนา และ ความเชื่อทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อตนเอง - การแสดงดนตรีกับมรดกทางวัฒนธรรมภูมิ ปัญญาล้านนา

ตัวอย่างการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
 กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
 สาระวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา
 ช่วงชั้นที่ ๑

สาระที่ ๑ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานที่ พ.๑.๑ เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ๒. เข้าใจวัฏจักรชีวิตของมนุษย์	อาหารท้องถิ่นบำรุงสุขภาพ - แกงแค - ยำเตา - น้ำพริกอ่อน - น้ำพริกผักลวก - ฯลฯ

สาระที่ ๒ ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ.๒.๑ เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำรงชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. รักตนเอง เข้าใจในอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสุขภาพและชีวิต ๒. เข้าใจลักษณะและความแตกต่างของเพศหญิง เพศชายและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตน ๓. ดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายได้อย่างถูกต้อง ๔. รู้พฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศและหลีกเลี่ยงได้	สร้างครอบครัวเข้มแข็ง ก. ศักดิ์ศรีสาวเหนือ - รู้จักเพศชาย เพศหญิง ข. ยาบ้ามหากั๊ย - ยาบ้าคืออะไร - โทษของยาบ้า - ฯลฯ

สาระที่ ๓ การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐานที่ พ.๓.๑ เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. ควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่และการใช้อุปกรณ์ประกอบ ๒. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางร่างกายและเล่นเกมได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน ๓. รู้ประโยชน์ของการเล่นเกมการออกกำลังกายที่มีผลต่อสุขภาพ	กีฬาพื้นบ้าน - หม่าเก็บ - หม่าตีด - ฯลฯ

มาตรฐานที่ พ.๓.๒ รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬาปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. ออกกำลังกายและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและเล่นเกมอยู่เสมอ ๒. ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา คำแนะนำในการเล่นเป็นกลุ่ม และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ๓. ปฏิบัติตามสิทธิของตนเองและเคารพในสิทธิของผู้อื่นในการเล่นเป็นกลุ่ม ๔. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มด้วยความเต็มใจ และให้ความร่วมมือจนงานประสบความสำเร็จ	กีฬาพื้นบ้าน - หม่าเก็บ - หม่าตีด ฯลฯ

สาระที่ ๔ การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ ๔.๑ เห็นคุณค่า มีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ๒. เข้าใจแลเห็นความสำคัญของการมีสุขภาพดี และปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย ๓. เข้าใจอาการเจ็บป่วย การบาดเจ็บ และการป้องกัน ๔. รู้และเข้าใจ มีทักษะในการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์สุขภาพและปฏิเสธสิ่งที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพ ๕. ปฏิบัติตามคำแนะนำเมื่อมีปัญหาทางอารมณ์ ความเครียดและปัญหาสุขภาพ ๖. เอาใจใส่ในการดูแลสุขภาพตนเอง ออกกำลังกาย พักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ๗. มีสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และสร้างเสริมได้ตามคำแนะนำ	สมุนไพรพื้นบ้านบำรุงสุขภาพ - จะช้า - กระจายดำ - หอมโตน - ฯลฯ

สาระที่ ๕ ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ ๕.๑ ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุการใช้จ่าย สารเสพติด และความรุนแรง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. เข้าใจพฤติกรรมที่นำไปสู่ความเสี่ยงต่อสุขภาพ การเกิดอุบัติเหตุ การใช้จ่ายผิด การใช้สารเสพติด การเกิดความรู้แรง การเกิดอัคคีภัย และหลีกเลี่ยงได้ ๒. ป้องกัน ช่วยเหลือ และดูแลตนเองจากอุบัติเหตุ มลพิษ และสารเคมีสามารถปฐมพยาบาลด้วยวิธีง่ายๆ	๑. ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นสร้างความเข้มแข็งต่อชีวิตครอบครัวและชุมชน - รดน้ำดำหัว - บายศรีสู่ขวัญ - เลี้ยงผีปู่ย่า - ชุมกินข้าว (ขันโตก ,พาข้าวแลง) ๒ อาหารท้องถิ่นที่ควรหลีกเลี่ยง - ลาบดิบ - ส้า - เห็ดพิษ - หน่อไม้ดิบ - ฯลฯ

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
ช่วงชั้นที่ ๒

สาระที่ ๑ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานที่ พ.๑.๑ เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ๒. เข้าใจวัฏจักรชีวิตของมนุษย์	อาหารท้องถิ่นบำรุงสุขภาพ ● แกงแค ● ยำเตา ● น้ำพริกอ่อน ● น้ำพริกผักลวก ● ฯลฯ

สาระที่ ๒ ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ.๒.๑ เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำรงชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. รักตนเอง เข้าใจในอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสุขภาพและชีวิต ๒. เข้าใจลักษณะและความแตกต่างของเพศหญิง เพศชายและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตน ๓. ดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายได้อย่างถูกต้อง ๔. รู้พฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศและหลีกเลี่ยงได้	สร้างครอบครัวเข้มแข็ง ● ศักดิ์ศรีสาวเหนือ - รู้จักเพศชาย เพศหญิง - การรักษาความสะอาดอวัยวะเพศ ● ยาม่าหาภัย - ยาบ้าคืออะไร - โทษของยาบ้า - การป้องกันและหลีกเลี่ยง ● ฯลฯ

สาระที่ ๓ การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐานที่ พ.๓.๑ เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. ควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่และการใช้อุปกรณ์ประกอบ ๒. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางร่างกายและเล่นเกมได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน ๓. รู้ประโยชน์ของการออกกำลังกายที่มีผลต่อสุขภาพ	กีฬาพื้นบ้าน ● หม่าเก็บ ● หม่าตีด ● วิดหนังยาง ● ฯลฯ

มาตรฐานที่ พ.๓.๒ รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬาปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. ออกกำลังกายและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและการเล่นเกมอยู่เสมอ ๒. ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา คำแนะนำในการเล่นเป็นกลุ่ม และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ๓. ปฏิบัติตามสิทธิของตนเองและเคารพในสิทธิของผู้อื่นในการเล่นเป็นกลุ่ม ๔. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มด้วยความเต็มใจ และให้ความร่วมมือจนงานประสบความสำเร็จ	กีฬาพื้นบ้าน ● หมาเกี้ยว ● หมาตีต ● วิดหนังยาง ● ฯลฯ

สาระที่ ๔ การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ ๔.๑ เห็นคุณค่า มีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ๒. เข้าใจแลเห็นความสำคัญของการมีสุขภาพดี และปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย ๓. เข้าใจอาการเจ็บป่วย การบาดเจ็บ และการป้องกัน ๔. รู้และเข้าใจ มีทักษะในการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์สุขภาพและปฏิเสธสิ่งที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพ ๕. ปฏิบัติตามคำแนะนำเมื่อมีปัญหาทางอารมณ์ ความเครียดและปัญหาสุขภาพ ๖. เอาใจใส่ในการดูแลสุขภาพตนเองออกกำลังกาย พักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ๗. มีสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และสร้างเสริมได้ตามคำแนะนำ	สมุนไพรพื้นบ้านบำรุงสุขภาพ ● จะข่าน ● กระชายดำ ● หอมโตน ● ฯลฯ

สาระที่ ๕ ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ ๕.๑ ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุการใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. เข้าใจพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความเสี่ยงต่อสุขภาพ การเกิดอุบัติเหตุ การใช้ยาผิด การใช้สารเสพติด การเกิดความรู้แรง การเกิดอัคคีภัย และหลีกเลี่ยงได้ ๒. ป้องกัน ช่วยเหลือ และดูแลตนเองจากอุบัติเหตุ มลพิษ และสารเคมีสามารถปฐมพยาบาลด้วยวิธีง่ายๆ	๑. ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นสร้างความเข้มแข็งต่อชีวิตครอบครัวและชุมชน ● รดน้ำดำหัว ● บายศรีสู่ขวัญ ● เลี้ยงผีปู่ย่า ● ชุมกินข้าว (ขันโตก, พาข้าวแลง) ● อุบัติภัยทางน้ำ ● ภัยในงานเทศกาล (วันวาเลนไทน์, วันลอยกระทง, อื่นๆ) ๒. อาหารท้องถิ่นที่ควรหลีกเลี่ยง - ลาบดิบ - ส้าดิบ - เห็ดพิษ - หน่อไม้ดิบ - ฯลฯ

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
ช่วงชั้นที่ ๓

สาระที่ ๑ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานที่ พ.๑.๑ เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์	อาหารท้องถิ่นบำรุงสุขภาพ
๒. เข้าใจวัฏจักรชีวิตของมนุษย์	- แยกแยะ - ยาเทา - น้ำพริกอ่อน - น้ำพริกผักลวก - ฯลฯ

สาระที่ ๒ ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ.๒.๑ เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำรงชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. รักตนเอง เข้าใจในอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสุขภาพและชีวิต	สร้างครอบครัวเข้มแข็ง
๒. เข้าใจลักษณะและความแตกต่างของเพศหญิง เพศชายและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตน	● ศักดิ์ศรีสาวเหนือ - รู้จักเพศชาย เพศหญิง - โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ - บทบาทหน้าที่หญิง ชาย
๓. ดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายได้อย่างถูกต้อง	- ทักษะการปฏิเสธ - การวางแผนชีวิต
๔. รู้พฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศและหลีกเลี่ยงได้	● ยาม้ามหาภัย - ยาบ้าคืออะไร - โทษของยาบ้า - การป้องกันและหลีกเลี่ยง - บทลงโทษทางกฎหมาย ● ฯลฯ

สาระที่ ๓ การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐานที่ พ.๓.๑ เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. ควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่และการใช้อุปกรณ์ประกอบ ๒. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางร่างกายและเล่นเกมได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน ๓. รู้ประโยชน์ของการเล่นเกมการออกกำลังกายที่มีผลต่อสุขภาพ	กีฬาพื้นบ้าน ● หม่าเก็บ ● หม่าตีต ● วิดหนังยาง ● สิกโก้งแก้ง ● เล่นตี ● เตย ● ฯลฯ

มาตรฐานที่ พ.๓.๒ รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬาปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. ออกกำลังกายและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและการเล่นเกมอยู่เสมอ ๒. ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา คำแนะนำในการเล่นเป็นกลุ่ม และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ๓. ปฏิบัติตามสิทธิของตนเองและเคารพในสิทธิของผู้อื่นในการเล่นเป็นกลุ่ม ๔. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มด้วยความเต็มใจ และให้ความร่วมมือจนงานประสบความสำเร็จ	กีฬาพื้นบ้าน ● หม่าเก็บ ● หม่าตีต ● วิดหนังยาง ● เตย ● สิกโก้งแก้ง ● เล่นตี ● ฯลฯ

สาระที่ ๔ การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ ๔.๑ เห็นคุณค่า มีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ๒. เข้าใจแลเห็นความสำคัญของการมีสุขภาพดี และปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย ๓. เข้าใจอาการเจ็บป่วย การบาดเจ็บ และการป้องกัน ๔. รู้และเข้าใจ มีทักษะในการเลือกบริโภค อาหาร ผลิตภัณฑ์สุขภาพและปฏิเสธสิ่งที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพ ๕. ปฏิบัติตามคำแนะนำเมื่อมีปัญหาทางอารมณ์ ความเครียดและปัญหาสุขภาพ ๖. เอาใจใส่ในการดูแลสุขภาพตนเองออกกำลังกาย พักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ๗. มีสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และสร้างเสริมได้ตามคำแนะนำ	สมุนไพรพื้นบ้านบำรุงสุขภาพ ● จะข้าน ● กระจายตำ ● หอมโตน ● ฯลฯ

สาระที่ ๕ ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ ๕.๑ ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุการใช้จ่าย สารเสพติด และความรุนแรง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
๑. เข้าใจพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความเสี่ยงต่อสุขภาพ การเกิดอุบัติเหตุ การใช้จ่ายผิด การใช้สารเสพติด การเกิดความรู้แรง การเกิดอัคคีภัย และหลีกเลี่ยงได้ ๒. ป้องกัน ช่วยเหลือ และดูแลตนเองจากอุบัติเหตุ มลพิษ และสารเคมีสามารถปฐมพยาบาลด้วยวิธีง่ายๆ	๑. ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นสร้างความเข้มแข็งต่อชีวิตครอบครัวและชุมชน ● รดน้ำดำหัว ● บายศรีสู่ขวัญ ● เลี้ยงผีปู่ย่า ● ชุมกินข้าว ๒ อาหารท้องถิ่นที่ควรหลีกเลี่ยง - ลาบดิบ - เห็ดพิษ - หน่อไม้ดิบ - ฯลฯ

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพป.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

ตัวอย่างการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
 กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 ช่วงชั้นที่ ๑

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง.๑.๑ เข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม ในการทำงานเพื่อการดำรงชีวิตและ ครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับงานบ้าน งานเกษตร งาน ช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ ๑. เข้าใจความหมายความสำคัญประโยชน์ วิธีการ และขั้นตอนในการทำงานและสามารถทำงานตาม ขั้นตอน ๒. ใช้ เก็บและบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานตามคำแนะนำ ๓. มีความคิดที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ๔. ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน ๕. ใช้พลังงาน ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานอย่างประหยัด	- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - อาชีพเสริมรายได้, มีรายได้พอเพียง - การใช้เทคโนโลยี เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน ท้องถิ่น - การใช้แหล่งเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น - การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน - ของดีพื้นบ้าน - ปัญหาเศรษฐกิจ

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ช่วงชั้นที่ ๓

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระที่ ๒ การอาชีพ มาตรฐาน ง. ๒.๑ เข้าใจ มีทักษะ มีประสบการณ์ในการทำงานอาชีพที่ สุจริต มีคุณธรรม มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและเห็น แนวทาง ในการประกอบอาชีพสุจริต ๑. มีความรู้และทักษะในงานอาชีพสุจริต ที่สนใจและ ทำงานอย่างมีคุณภาพ ๒. เห็นประโยชน์และมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ สุจริต ๓. รู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ประกอบอาชีพสุจริต สาระที่ ๓ การออกแบบและเทคโนโลยี มาตรฐาน ๓.๑ เข้าใจธรรมชาติและกระบวนการ เทคโนโลยี ใช้ความรู้ ภูมิปัญญา จินตนาการและความคิด อย่างมีระบบในการออกแบบสร้างสรรค์ของเครื่องใช้ วิธีการเชิงกลยุทธ์ ตามกระบวนการเทคโนโลยี สามารถ ตัดสินใจ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม โลกของงานและอาชีพ ๑. เข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์และ ระดับของเทคโนโลยี ๒. เข้าใจกระบวนการเทคโนโลยี ในการออกแบบ ผลิตภัณฑ์หรือวิธีการ เพื่อการแก้ปัญหา หรือสนองความ ต้องการ ในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ๓. ออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์หรือวิธีการ ทดสอบ ปรับปรุงแก้ไข ประเมินผลและเสนอแนวคิด ๔. เข้าใจความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์และ ระดับของเทคโนโลยี ๕. เข้าใจกระบวนการเทคโนโลยี ในการออกแบบ ผลิตภัณฑ์หรือวิธีการ เพื่อการแก้ปัญหา หรือสนองความ ต้องการ ในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ๕. ออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์หรือวิธีการทดสอบ ปรับปรุง แก้ไข ประเมินผลและเสนอแนวคิด กระบวนการและผลงานอย่าง คุ่มค่า ถูกวิธีและปลอดภัย ยอมรับความคิดเห็นและผลงานผู้อื่น	๑. ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น ๒. เกษตรกรรม ๓. งานด้านบริการ(เสริมสวย , ร้านอาหาร , ร้านค้าชุมชน , OTOP , นวดแผน โบราณ ๔. หัตถกรรมครัวเรือน ๕. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ๖. งานศิลปะประดิษฐ์ เช่น งานปั้น งาน แกะสลัก งานดอกไม้ประดิษฐ์ งาน ใบตอง ๗. งานสาน (ไม้ไผ่ กก กระดาษ พลาสติก) ๘. งานเย็บปัก งานถักทอ(กก ด้าย ฟ้าย) ๙. อาหาร ขนม ๑๐. การแปรรูปผลิตในท้องถิ่น ๑๑. การถนอมอาหาร ๑๒. การปลูกพืชเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยี ๑๓. การเลี้ยงสัตว์พื้นบ้านด้วยเทคโนโลยี

๖. เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์หรือวิธีการที่ได้จากเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ใช้ในประเทศ ด้านคุณภาพ รูปแบบ วัสดุ ความสะดวกในการใช้ ความคุ้มค่า ตัดสินเลือกและใช้เทคโนโลยี ที่มีผลต่อชีวิต สังคมและสิ่งแวดล้อม ในการสร้างสรรค์ ๗. มีเจตคติที่ดีต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ การเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค	

หมายเหตุ ปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในประเด็นการยกเลิกมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด และการเปลี่ยนชื่อสาระ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ รายละเอียดตามคำสั่ง สพฐ. ที่ ๙๒๑/๒๕๖๑

๑) ยกเลิกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ ๒ การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ ๓ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร **คงเหลือ ๒ สาระ คือ สาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัวและ สาระที่ ๔ การอาชีพ**

๒) **เปลี่ยนชื่อสาระที่ ๔ การอาชีพ เป็น สาระที่ ๒ การอาชีพ** ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ให้ยกเลิกและเปลี่ยนชื่อสาระในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๔ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตัวอย่างการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ทั้ง ๕ สาระของกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระ ดังนี้

สาระ	มาตรฐาน
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	มาตรฐาน ส ๑.๑ เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ สามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน มาตรฐาน ส ๑.๒ ยึดมั่นในศีลธรรม การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงามและศรัทธาในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มาตรฐาน ส ๑.๓ ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมและศาสนพิธีของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงามและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข
สาระที่ ๒ หน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิตใน สังคม	มาตรฐาน ส ๒.๑ ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมายประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์	มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจและความจำเป็นของ
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ (ต่อ)	เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์	มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในแง่ความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยมีความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

เอกสารแนวทางการขับเคลื่อนกรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ สพ.พะเยา เขต ๒

กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์	มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึงความพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระวางที่ ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูล ภูมิสารสนเทศ อันจะนำไปสู่การใช้และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวอย่าง กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว)

มาตรฐานการเรียนรู้	ผังมโนทัศน์กิจกรรมแนะแนว	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๑.๒ ยึดมั่นในศีลธรรมการกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ	- กลุ่มกิจกรรมการปรับตัวและการดำรงชีวิต	๑. สร้างกรอบ กฎเกณฑ์ แนวทางแก้ปัญหาสังคม ๒. มุ่งศึกษาปัญหาที่สาเหตุและยึดชุมชนเป็นหลัก ๓. ค่านิยมที่เหมาะสม
ส ๑.๓ ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมและศาสนพิธีของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข	- กลุ่มกิจกรรมการรู้จักเข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น - กลุ่มกิจกรรมการปรับตัวและการดำรงชีวิต	๑. สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาท้องถิ่น ลดปัญหาสังคม ๒. สร้างกรอบกฎเกณฑ์ แนวทางแก้ปัญหาสังคม ๓. หลักธรรมกับการดำรงชีวิต
ส ๒.๑ ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างสันติสุข	- กลุ่มกิจกรรมการรู้จักเข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น - กลุ่มกิจกรรมการปรับตัวและการดำรงชีวิต - กลุ่มกิจกรรมการตัดสินใจและการแก้ปัญหา	๑. เน้นความต้องการของชุมชน ๒. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจากชุมชน ๓. การพัฒนาให้เน้นความต้องการของท้องถิ่น ๔. มุ่งศึกษาปัญหาที่สาเหตุ และยึดชุมชนเป็นฐาน ๕. ปัญหาสังคม ๖. ภัยสังคม ๗. มิติทางสังคม ๘. ปัญหาสตรีภาคเหนือไม่รักษาวลสงวนตัว ๙. ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้งขาดผู้ดูแล

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว)

มาตรฐานการเรียนรู้	ผังมโนทัศน์กิจกรรมแนะแนว	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ	- กลุ่มกิจกรรมการปรับตัวและการดำรงชีวิต	๑. เน้นเศรษฐกิจพอเพียง ๒. อาชีพเสริมรายได้ มีรายได้เพียงพอ ๓. พึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ ๔. ประชาชนพออยู่พอกิน ๕. สร้างเยาวชนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ๖. หลักการใช้ชีวิตอย่างประหยัด ๗. การเสริมรายได้ ๘. การใช้จ่ายในครัวเรือนและการวางแผนการใช้จ่าย
ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสำคัญของระบบเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก	- กลุ่มกิจกรรมการปรับตัวและการดำรงชีวิต	๑. เศรษฐกิจและความเปลี่ยนแปลง
พ ๑.๑ เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์	กลุ่มกิจกรรมการรู้จักเข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	๑. เพศศึกษา
พ ๒.๑ เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต	- กลุ่มกิจกรรมการรู้จักเข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น - กลุ่มกิจกรรมการปรับตัวและการดำรงชีวิต	๑. พัฒนาจุดเด่น ส่งเสริมจุดด้อย ๒. การวางแผนครัวเรือน วิเคราะห์ตนเอง ครอบครัว และสร้างครอบครัวแข็งแรง ๓. การวิเคราะห์และแก้ปัญหาครัวเรือน

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
 สาระกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว)

มาตรฐานการเรียนรู้	ผังมโนทัศน์กิจกรรมแนะแนว	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
		๔. ทักษะชีวิต ๕. ปัญหาสตรีภาคเหนือไม่รักนวลสงวนตัว ๖. ปัญหาเด็กและเยาวชนชายบริการทางเพศ ๗. ปัญหาเด็กและเยาวชนขาดแรงจูงใจในการเรียน ขาดเป้าหมายชีวิต เนื่องจากขาดผู้นำในครอบครัว ๘. เด็กปฐมวัยขาดต้นแบบและการหล่อหลอมที่ถูกต้องเหมาะสม ๙. ปัญหาการฆ่าตัวตาย ๑๐. ปัญหาครอบครัว ๑๑. เด็กมีค่านิยมในทางที่ผิด ๑๒. ปัญหาเด็กขาดจิตบริการและไม่รักษาสิ่งของสาธารณะ ๑๓. ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
ง ๑.๑ เข้าใจมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ	- กลุ่มกิจกรรมการปรับตัวและการดำรงชีวิต - กลุ่มกิจกรรมการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ	๑. การใช้แหล่งเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ๒. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สาระกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว)

มาตรฐานการเรียนรู้	ผังมโนทัศน์กิจกรรมแนะแนว	กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ง ๔.๑ เข้าใจและเห็นคุณค่าการใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และมีคุณธรรม	- กลุ่มกิจกรรมการปรับตัวและการดำรงชีวิต - กลุ่มกิจกรรมการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ	๑. การใช้สื่อมือถือ

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ. **วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญาจังหวัดพะเยา**. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว กรุงเทพฯ. ๒๕๕๔.
- การละเล่นกีฬาพื้นบ้านและกีฬาไทย.(ออนไลน์), แหล่งที่มา www.ipe.ac.th ๒๕๕๒.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน, **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, กรุงเทพฯ, ๒๕๕๒.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, กรุงเทพฯ , ๒๕๕๒.
- คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรีเขต ๑, สำนักงาน. **กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น**. เอกสารอัดสำเนา. ๒๕๕๒.
- คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต ๑, สำนักงาน. **กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น**. เอกสารอัดสำเนา ๒๕๕๒.
- เทพวิสุทธิเวที พระ. **ประวัติศาสตร์เมืองพะเยายุคหลัง**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ , กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์พิมพ์เนศพรินต์ติ้ง, ๒๕๓๑.
- โบราณสถานเวียงลอ (ออนไลน์), แหล่งที่มา <http://www.thaitambon.com/tambon/ttryList.asp?ID=๕๖๐๒๐๓>
- ประวัติเมืองพะเยา (ออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.crma.ac.th/histdept/archives/articles/thai-pre-history-payao.htm>
- พัฒนาชุมชนอำเภอเมืองพะเยา สำนักงาน. **โครงการกู้วัดดีโลกอารมในกว๊านพะเยา**
เว็บไซต์วิวพะเยาเพื่อคนพะเยา. สืบค้นเมื่อ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐.
- วัชรารมณ์ วัตรสุข. **อะหยังเฮ้าะ** (ออนไลน์), <http://gotoknow.org/blog/pasathaiaun/๑๕๒๒๐๓>
๒๕๕๒.
- สภาวัฒนธรรมเมืองอำเภอเชียงคำ **เอกสารแนะนำอำเภอเชียงคำ** เชียงใหม่, โรงพิมพ์ทันข่าวการพิมพ์, ๒๕๔๑.
- สร้อยดี อ่องสกุล. **ประวัติศาสตร์ล้านนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์อัมรินทร์, ๒๕๓๕.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. **ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมเมืองพะเยา**, กรุงเทพฯ, พิมพ์เนศพรินต์ติ้ง, ๒๕๓๘.
- จิตต์ วงษ์เทศ. **บก.ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมเมืองพะเยา**. กรุงเทพฯ, มติชน, ๒๕๓๘.
- หน่วยศิลปากรที่ ๔ เชียงใหม่. **ความเป็นมาของพะเยาในอดีต** สุจิตต์ วงษ์เทศ(บรรณาธิการ)
ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมเมืองพะเยา กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์พิมพ์เนศพรินต์ติ้ง, ๒๕๓).
- Nitipol. **พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ โคมธรรม**. (ออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://romphosai.com/forums/forum1๕/thread๕๖๒๖.html> ๒๕๕๒.

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

นายสุชาติ ศศิภัทรกุล	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นายเสมอ วงศ์พัฒ	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นายสุจินต์ สุคันธนปัญญา	ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา

คณะผู้จัดทำและบรรณาธิการ

นางสุทธิดา เจริญพิทยา	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางสกวรัตน์ ไกรมาก	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางนงคราญ ไชยวงศ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นายประสงค์ โพธิ์แก้ว	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางช่อเพชร วงศ์ชัย	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางปฤษณา ดำรงค์ชีพ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นายสุรพงษ์ ปัญญาอุดมกุล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางสาวเพย ฤดีใจ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางนิศากร สมฤทธิ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางปิ่นนรา บัวอิน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นายสุรวุฒิ เมืองมูล	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางสาววาริรัตน์ สติราชฎ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

ต้นฉบับ

นางสุทธิดา เจริญพิทยา	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางสาววาริรัตน์ สติราชฎ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

ตรวจทาน/รูปเล่ม

นางสุทธิดา เจริญพิทยา	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒
นางสาววาริรัตน์ สติราชฎ์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

ออกแบบปก

นายณัฐวุฒิ อุดหาล้า	อัตรากำลัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต ๒

ถนนจุน - ปง ตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ๕๖๑๕๐

โทรศัพท์ ๐-๕๔๐๗-๙๘๖๗-๙ Hotline ๐-๕๔๐๗-๙๘๖๖

e-Mail : py๒group@gmail.com, py๒group@phaya๐๒.go.th

